Městská knihovna v Praze 120 let

William Shakespeare

Romeo a Julie

e knihovna

PRAHA 2011

Městská knihovna v Praze

Půjčujeme:

knihy / časopisy / noviny / mluvené slovo /
hudbu / filmy / noty / obrazy / mapy

Zpřístupňujeme:

wi-fi zdarma / e-knihy / on-line encyklopedie /
e-zdroje o výtvarném umění, hudbě, filmu

Pořádáme:

setkání s autory / přednášky / koncerty /
filmová představení / výstavy /
aktivity pro děti a jejich rodiče / čtení

www.mlp.cz
knihovna@mlp.cz
www.facebook.com/knihovna
www.e-knihovna.cz

PRAHA
PRAGUE
PRAGA
PRAG

Znění tohoto textu vychází z díla Romeo a Julie tak, jak bylo vydáno nakladatelstvím České akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění v roce 1900 (SHAKESPEARE, William. *Romeo a Julie: tragedie v pěti jednáních*. Přel. Josef Václav Sládek. Praha : Česká akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění, 1900. 152 s.).

Verze 1.0 z 26. 2. 2011

Text díla (William Shakespeare: Romeo a Julie), publikovaného Městskou knihovnou v Praze, není vázán autorskými právy (http://creativecommons.org/publicdomain/mark/1.0/deed.cs).

Citační záznam této e-knihy:

SHAKESPEARE, William. Romeo a Julie [online]. Přel. Josef Václav Sládek. V MKP 1. vyd. Praha : Městská knihovna v Praze, 2011 [aktuální datum citace e-knihy – př. cit. rrrr-mm-dd]. Dostupné z WWW:

<http://web2.mlp.cz/koweb/00/00/28/17/22/romeo_a_julie.epub>.

Vydání (obálka, grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci Creative Commons Uveďte autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/cz/).

OSOBY.

Escalus, kníže Veronský.

Paris, mladý šlechtic, příbuzný knížete.

Montek, hlavy dvou nepřátelských rodů.

Capulet, hlavy dvou nepřátelských rodů.

Stařec, z rodu Capuletův.

Romeo, syn Montekův.

Mercutio, příbuzný knížete a Romeův přítel.

Benvolio, synovec Montekův a přítel Romeův.

Tybalt, synovec hraběnky Capuletové.

Bratr Lorenzo, františkán.

Bratr Jan, z téže řehole.

Baltazar, sloužící Romeův.

Samson, sloužící Capuletovi

Gregorio, sloužící Capuletovi.

Petr, sloužící Juliiny chůvy.

Abraham, sloužící Montekův.

Lékárník.

Tři Hudebníci.

Panoš Parisův.

Jiný Panoš.

Hraběnka Monteková, choť Montekova.

Hraběnka Capuletová, choť Capuletova.

Julie, dcera Capuletova.

Chůva Juliina.

Měšťané Veronští. – Příbuzní obou rodů. – Masky, Stráže, Hlídky a Družiny.

Chorus.

Dějiště: Verona; Mantova.

PROSLOV.

Vystoupí Chorus.

Chor. Dva domy, oba stejně urozené,
v krásné Veroně, kam náš děj nás táhne,
zášť dávnoletá v nový rozbroj žene,
v němž rodná ruka rodnou krví vláhne.
Z osudných ledví nepřátel těch berou
pod přenešťastnou hvězdou žití svoje
dva milující, kteří sudbou šerou.
v své smrti pohřbí roditelův boje.
Děj strašný lásky smrtí znamenané,
hněv rodičů, z něhož se dál hněv prýští,
až teprv zmarem dítek poustane,
dvě hodiny teď půjdou po jevišti.
A budete-li trpělivost míti,
co vadno zde, chcem snahou nahraditi.

(Odejde.)

JEDNÁNÍ PRVNÍ.

Scena 1.

Verona – Náměstí.
Vystoupí Samson a Gregorio z domu Capuletův s meči a pukléři.

Sam. Slovo s to, Gregorio, hrdlit se od nich – nedáme!
Greg. Ne, to bychom byli hrdličky.
Sam Já myslím, vrazí-li nám urážku do hrdla, že z pochvy vytáhnem.
Greg. Ano, spíše hrdla dbej, abys je výtah‘ z oprátky, dokud jsi živ.
Sam Já rázem udeřím, když jsem popuzen.
Greg. Ale rázem nejsi popuzen, abys udeřil.
Sam Pes z domu Monteků mne popudí.
Greg. Popudit znamená pohnat, a býti rekovným znamená stát; protož popudí-li tě, poženou tě.
Sam Z toho domu pes mne dožene, abych stál; ke zdi se postavím proti každému, ať muž, neb holka od těch Monteků.
Greg. To dokazuje, že’s vratký chlap; neboť nejslabší staví se ke zdi.
Sam Pravda; a proto ženské jako slabší nádoby se vždycky přitlačí ke zdi; – tedy Montekovy muže odrazím ode zdi, a jeho holky přirazím ke zdi.
Greg. Spor je pouze mezi našimi pány a mezi námi, jejich muži.
Sam Vše jedno; povedu si tyransky: až budu hotov s muži, budu ukrutníkem na panny; vypadnu na ně.
Greg. Vypadneš na panny?
Sam Ano, nebo padnu na ně; měj si pro to smysl, jaký chceš.
Greg. Smysl pro to musí mít, kdo to cítí.
Sam Mne ucítí; jsemť jak známo notný špalek masa.
Greg.. Dobře, že nejsi ryba; kdybys byl, byl bys hňup. Tas tu svou peroutku; tam přicházejí dva z domu Monteků.

Vystoupí Abraham a Baltazar.

Sam Můj nahý meč je z pochvy; začni hádku; já tě budu krýt zadem.
Greg. Tak! obrátíš se ke mně zády a utečeš?
Sam Nic se neboj.
Greg. Ne, věru, tebe se bát nebudu!
Sam Vezměme si právo na svou stranu; ať oni začnou.
Greg Já se na ně ušklíbnu, jak půjdu kolem; ať si to pak vezmou, jak chtějí.
Sam Ne, jak si troufají. Lusknu jim palcem pod nos; bude to jejich potupa, snesou-li to.
Abr. Luskáte nám palcem pod nos, pane?
Sam Luskám palcem, pane.
Abr. Luskáte nám palcem pod nos, pane?
Sam (stranou Gregoriovi). Jest právo na naší straně, řeknu-li: ano?
Greg. Není.

Sam. Ne, pane, neluskám vám palcem pod nos, pane; ale luskám pod nos, pane.
Greg. Chce se vám sváru, pane?
Abr. Sváru, pane? Ne, pane.
Sam Ale chce-li se vám, pane, postavím se vám; sloužím tak dobrému pánu jako vy.
Abr. Nic lepšímu.
Sam Dobrá, pane.

Vystoupí Benvolio.

Greg. (stranou k Samsonovi). Řekni.lepšímu.; tam přichází jeden z příbuzných mého.pána.
Sam Ano lepšímu, pane.
Abr. Lžeš.
Sam Taste, jste-li muži. – Gregorio, pamatuj na svůj chlapský tes.

(Potýkají se.)

Ben. Od sebe, blázni! (Srazí jim meče.) – meče zastrčte;
vždyť ani nevíte, co děláte.

Vystoupí Tybalt.

Tyb. Jak! – mezi touto cháskou zbabělou
meč tasíš? Obrať se, Benvolio,
a pohleď na svou smrt!
Ben. Jen mír chci zjednat.
Meč do pochvy! – neb se mnou užij ho,
bys roztrhl ty lidi od sebe.
Tyb. Jak! – s mečem v ruce mluvíš o míru?
To slovo nenávidím jako peklo,
jak všechny Monteky a tebe též.
Braň se, ty sketo! (Potýkají se.)

Vystoupí různý lid obou domů a pouští se do boje. Nato vystoupí Měšťané s kyji a partizánami.

Prv. měst. Hej, kyje, dřevce! do nich! skolte je! Pryč s Capulety! dolů s Monteky!

Vystoupí starý Capulet v nočním Županu a hraběnka Capuletova.

Cap. Jaký to povyk? Hej, můj šaršoun sem!
Hrab. Cap. Ne, berlu, berlu! k čemu tobě meč?
Cap. Můj tesák, pravím! Starý Montek jde a mává čepelí mně na úkor.

Vystoupí starý Montek a hraběnka Monteková.

Mont. Ty lotře, Capulete! (K hraběnce.) Pusť mne již!
Hrab. Mont. Ni o krok nesmíš nepříteli blíž.

Vystoupí kníže Escahis a Družina.

Kníže. Odbojní poddaní a vrazi míru,
vy przniteléto této oceli,
jež potřísněna krví sousedů! –
Jak? slyšet nechtějí? Hoj i muži, dravci,
již hasí požár zhoubné vzteklosti
purpurným zřídlem proudícím vám z žil,
pod trestem mučidel zbraň odhoďte
zle kalenou z těch rukou krvavých,
a slyšte hněvné slovo knížecí:
Tři sváry občanské, jež prázdným slovem
ty rozdmýchal jsi, starý Capulete,
a ty, Monteku, třikrát porušily
klid v našich ulicích a přiměly
Veronské staroslavné měšťany,
by pohodili vážné ozdoby
jim slušící a rukou též tak starou
se uchopili starých partizán
rzí míru zhlodaných, a stlumili
tu vaši hlodající nenávist.
Znov zbouříte-li naše ulice,
klid porušený žitím zaplatíte.
Pro tentokrát se všichni rozejděte. –
Vy, Capulete, se mnou půjdete,
a vy, Monteků, přijďte odpoledne
na starou radnici, náš soudní dvůr,
a zvíte naši další vůli v tom. –
Znov dím, pod trestem smrti všichni pryč!

(Odejdou všichni kromě Monteka, hraběnky Montekové a Benvolia.)

Mont. Kdo opět rozjitřil ten dávný svár?
Byl’s při tom, synovče, když začlo to?
Ben. Lid protivníka vašeho se bil
již s lidmi vašimi, než přišel jsem;
já tasil, chtěje roztrhnouti je.
V tom objevil se Tybalt divoký,
meč nahý v ruce, kterým, supaje
mi výzvu v uši, mával nad hlavou
a sekat vítr, jenž nic nezraněn
mu hvízdal na posměch. Co střídali
jsme bod a tes, jich přišlo víc a víc
a sem i tamo dopadaly rány,
až kníže přišed, roztrh‘ obě strany.
Hrab. Mont. Kde jest Romeo? viděl jste ho kdes
Jsemť ráda, že v té šrůtce nebyl dnes.

Ben. Již o hodinu dříve, hraběnko,
než zbožňované slunce vyhlédlo
ze zlatostkvoucích oken východních,
duch stísněný mne pudil z města ven.
Tam, v platanovém háji, na západ
jenž od města se táhne, spatřil jsem,
jak, záhy tak, se prochází váš syn.
Jdu k němu; ale on mne postřehl
a uchýlil se v lesní huštinu.
Já, měře jeho náladu dle své,
jež nejvíc tíhla tam, kde nebyl nikdo,
a vlastní rozladěnou osobu
již maje za nadbytnou společnost,
jsem šel za vlastní myslí, nestíhav
jej v jeho myšlénkách, a míjel rád
jsem toho, rád kdo prchal přede mnou.
Mont. Již mnohé jitro vídali ho tam,
jak množí pláčem čerstvou ranní rosu
a hlubokými vzdechy přidává
mrak mrakům; ale jak jen počíná
u nejvzdálenějších bran východních
všeradostnící slunko odstírat
Auroře s lůžka stinné záclony,
v dál od světla můj zádumčivý syn
se domů odkrádá a samoten
se uzamyká ve svém pokoji,
zavírá okna před spanilým dnem
a sám tak umělou si tvoří noc.
Ten smutek osudně mu duši zraní,
když dobrá rada původ neodstraní.
Ben. Můj vzácný strýce, znáte příčinu?
Mont. Té neznám, aniž mohu vyzvědít ji od něho.
Ben. Zdaž doléhal jste naň?
Mont. I já i mnozí jiní přátelé;
leč on, jsa rádcem vlastních pocitů,
– to nechci říci, zdali pravdivým, –
tak v sebe stajen jest a uzavřen,
tak dalek výzkumu a odkrytí,
jak poupě, které závistivý červ
byl nahlodal, než v něžné lupínky
se mohlo rozestříti do vzduchu,
neb svoji krásu slunci posvětit.
Jen, z čeho bol ten klíčí, kdybych věděl,
tak rád, jak seznat, léčit bych jej hleděl.

Vystoupí Romeo.

Ben. Teď, prosím, odstupte; – hle, tam se blíží
když mnoho nezapře, zvím, co ho tíží.
Mont. Kéž zde tím prodlením se zdařilo ti
jej z pravdy vyzpovídat! – Pojďme, choti.

(Odejdou Montek a Hraběnka.)

Ben. Aj, dobré jitro, strýčku!
Rom. Den tak mlád?
Ben. Teď právě tlouklo devět.
Rom. Ach, žeť stát
se téměř zdají truchle hodiny!
Byl to můj otec, jenž tak odtud spěchal?
Ben. Byl. Jaký smutek prodlužuje tak Romeův čas?
Rom. Že toho postrádá, co maje, čas by krátkým nalézal.
Ben. Aj, láska?
Rom. Bez lásky…
Ben. Že bez lásky?
Rom.… a přízně tam, kde všechna láska má.
Ben. Žeť Mílek, ach, tak něžný na pohled,
jest krutý tak a tvrdý v zkoušení!
Rom. Žeť Mílek, ach, zrak maje zastřen stále,
i slep k své vůli vidí stezku dále!
Kde obědváme? – Ach! – oč byl ten spor?
však nepovídej nic, já slyšel vše;
o velké záští jde, však o víc lásky. –
Nuž tedy, lásko sporů dychtivá!
ó milující zášti! ó, ty vše,
co nejprv stvořeno je z ničeho!
lehkosti těžká, vážná marnosti,
nestvůrná směsi krásných přeludů!
ty, olověné pýří, světlý dýme;
ty chladný ohni, zdraví churavé,
vždy bdělý sne, jenž jsi a nejsi snění! –
toť láska má, ač lásky mé v tom není.
Ty nesměješ se?
Ben. Nikoliv, spíš pláču.
Rom. Proč, dobré srdce?
Ben. Pro bol, který zrývá
tvé dobré srdce.
Rom. Tak už v lásce bývá.
Můj vlastní bol mi těžce duši svírá,
a tvým se převršuje jeho míra;
tvá láska, kterou´s na jevo mi dal,
jen množí můj až příliš velký žal.
Jeť láska dým, jejž rodí vlhký vzdech;
když čistá, v očích milenců jest žeh,

a trpíc mořem jest, jež slzy živí.
Co ještě? – šílenství, v němž rozum jasný,
žluč odporná a sladký balšám spásný.
Buď s bohem, strýčku. (Odchází.)
Ben. Stůj; – jdu s tebou; chceš?
ty křivdíš mi, když se mne vzdaluješ.
Rom. Sám sebe nemám; nejsem zde; to jistě
Romeo není; na jiném dlí místě.
Ben. Pověz mi vážně, koho miluješ?
Rom. Aj, mám snad plačky ti to povídat?
Ben. Proč plačky? – Ne, jen vážně řekni mi, kdo jest to?
Rom. Nemocnému kaž, by psal
svou závěť vážně; – v čas to nepravý
řek's tomu, kdo tak těžce churaví.
Nuž, vážně, strýčku, ženu miluji.
Ben. Tak blízko asi mířil jsem již sám,
když domníval jsem se, že miluješ.
Rom. Ty's dobrý střelec! – A jest spanilá, ta, kterou miluji.
Ben. V terč spanilý, můj strýčku spanilý, se nejspíš střelí.
Rom. V tom´s přestřelil; neb Cupidovou kuší
ji nelze střelit; Diany má duši
a v neprolomné panenskosti zbroji
před lásky dětským lukem zdráva stojí.
Vzdor klade obléhání luzných slov
i útočivých zraků dostřelu;
ni zlatu, které světic dobývá,
klín neotvírá. O jest bohata
svou krásou, chudá jedině jsouc v tom,
že, kdys až dokoná, s tou krásou její
i všechny poklady, jež chová, stlejí.
Ben. Či věčné panenství chce zachovati?
Rom. Tak jest; a šetříc tak, zle marnotratí;
neb krása, jež tak přísná na své vděky,
o krásu loupí všechny příští věky.
Jest příliš krásná, moudrá, moudře skvělá,
než zkázou mou by světicí být chtěla;
vší lásky však se zřekla; – pro slib ten
živ mrtev jsem, jsa živ, bych řek‘ to jen.
Ben. Slyš mne a na ni myslit zapomeň.
Rom. Ó uč mne, jak bych myslit zapomínal.
Ben. Tím, že dáš očím více volnosti;
též jiných vděků sobě povšimni.
Rom. Tak jejích vzácných vděků vzpomínat
si budu ještě víc. – Ty šťastné masky,
jež čela krásných paní celují,
svou čerností nám připomínají,
že krásu skrývají. Kdo oslepnul,

již nikdy zapomenout nemůže
na drahý poklad ztraceného zraku.
Ukaž mi ženu nad vše spanilou,
a čím ten její vděk mi bude víc,
než listem, kde bych čeť, kdo spanilejší
té krásky nad vše spanilé? – Buď zdráv!
mne nenaučíš zapomnít, můj druhu.

Ben. Slib zaplatím; neb umru ti v svém dluhu.

(Odejdou.)

Scena 2.

Ulice.

Vystoupí Capulet, Paris a Sloužící.

Cap. Však Montek vázán toutéž pokutou,
co já; a mužům starým jako my
již těžko není zachovati mír.
Par. Jste oba nad vše váženi, a žel,
že dlouho tak jste žili v nešváru.
Leč nyní, pane můj, co říkáte
mé prosbě?
Cap. Opakuji jenom to,
co prve již jsem řekl. – Dítě mé
až dotud ve světě je cizinkou,
a nevidělo ještě proměny
čtrnácti roků. Dvou jen ještě jar
uvadnout nechte krásu peřestou,
než dospělou být může nevěstou.
Par. Jsouť mladší nežli ona šťastné matky.
Cap. Když tak, byl jejich květ až příliš krátký.
Zem pohltila vše mé naděje,
až na ni; ona zbyla jedinou
nadějnou vládkyní mé pozemskosti.
Leč zkuste u ní štěstí, Parisi,
a vaše srdce v souhlasu-li znějí,
má vůle jest jen částí vůle její;
když svolí, její volba v sobě chová
mou ochotu i souhlas mého slova.
Dnes na večer k slavnosti starobylé
jsem pozval k sobě mnohé hosty milé;
vy, ze všech nejvíc vítán, které znám,
ten počet milých rozmnožíte nám.
Dnes uvidíte pod mou střechou chudou,
jak zemské hvězdy k nebi zářit budou.
Vše, co jen mládí, jaré duše cítí,
když za belhavou zimou, oděn v kvítí,
jde v patách duben, vše tu něhu v shluku
tam naleznete svěžích, dívčích puků.
Vše slyšte, vizte; a ta nejvíc milá
vám buď, jež toho nejvíc hodna byla.
Má dceř z těch mnohých o jednu buď víc: –
jen číslicí, byť neplatila nic.
Již pojďte se mnou.
(K Sloužícímu.)

Brachu, honem jdi
a po krásné Veroně vynajdi
ty, kteří jsou tu psáni. Vyřiď všude,
že, komu libo, u mne vítán bude.
(Odejdou Capulet a Paris.)
Slouz. Vynajít mám ty, kteří jsou tu psáni.
Psáno jest, že si má švec hledět svého lokte, krejčí
kopyta, rybář štětce a malíř sítí; ale mne
posílají, abych vynašel osoby, které jsou tu psány!
a já nemohu vynajít, koho ta písařská osoba zde
napsala. Musím k lidem učeným. – Právě vhod!

Vystoupí Benvolio a Romeo.

Ben. Mlč, brachu; – jeden oheň druhý tráví,
bol jeden mírněn trýzní muky větší;
kdo odvrátí se, závrati se zbaví;
a hoře zoufalé žal jiný léčí:
jen do očí si novou nemoc vprav
a od otravy staré budeš zdráv.
Rom. Ach, na to výborný jest jitrocel.
Ben. Nač, prosím?
Rom.. Na tvou holeň zlomenou.
Ben. Romeo, zbláznil jsi se?
Rom. Nezbláznil;
však hůře nežli blázen spoután jsem
a vězněn, mořen hlady, trýzněn, bit,
a – Dobrý večer, milý člověče!
Slouž. Dej Pán bůh dobrý večer. – Prosím vás, pane, umíte číst?
Rom. Tak; vlastní osud ve svém neštěstí.
Slouž. Tomu snad jste se naučil bez knihy; ale prosím vás, umíte něco číst, co vidíte?
Rom. Tak jest, když znám jen písmeny a řeč.
Slouž. To mluvíte poctivě; potěš vás Bůh!
Rom. Stůj, brachu; umím číst. (Čte.)
»Signor Martino s chotí a dcerami; hrabě Anselmo
a jeho spanilé sestry; ovdovělá šlechtična Vitruviova;
Signor Placentio a jeho roztomilé neteře;
Mercutio se svým bratrem Valentinem;
můj strýc Capulet, choť a dcery; má krásná neť Rosalina;
Livia; Signor Valentio a jeho bratranec Tybalt;
Lucio a veselá Helena –«
Toť vzácná společnost; kam mají přijít?
Slouž. Nahoru.
Rom. Kam?
Slouž. K večeři; k nám.
Rom. Kde je to u vás?
Slouž. U mého pána.

Rom. To jsem se arciť dříve ptáti měl.

Slouž. Hned vám to povím bez ptaní. Můj pán je slavný, bohatý Capulet, a nejste-li z rodu Monteků, přijďte, prosím vás, vyklopit sklenku vína. Mějte se dobře! (Odejde.)

Ben. Při starobylém kvasu Capuletů
té krásná Rosalina večeří, již miluješ;
a obdivované vše krásky Veronské tam budou s ní.
Jdi též, a srovnej okem nezkaleným
tvář její s těmi, jež tam zastanem,
a labuť tvá ti bude havranem.

Rom. V ten blud-li oči mé svou víru změní,
ať ohněm slzy jsou, jež pláču v hoři;
v nich často topeni, ne utopeni,
ti světlí kacíři ať za lež shoří!
Mé lásky krásnější?– co světem svět,
vševidným sluncem nezřen taký květ.

Ben. Jest krásna, kde se jiné nestkvějí,
a v obou očích vážil's pouze ji;
leč v křišťálné ty misky polož jen
vděk dámy své a půvab jiných žen,
jež na plesu ti ukážu, a v kráse,
věř, ztratí ta, jež nejlepší teď zdá se.

Rom. Nuž půjdu; ne že zrak můj o ně stojí,
však že se oblažit chci hvězdou svojí.

(Odejdou.)

Scena 3.

Pokoj v domě Capuletově.
Vystoupí hraběnka Capuletova a Chůva.

Hrab. Cap. Kde, chůvo, jest má dcera? zavolej ji.
Chůva. Žeť, při svém panenství v dvanácti letech,
jsem už ji volala. – Hej, beruško!
hej, bedrunko! – Ach, nedopouštěj Bůh! –
Kde je to děvče? – Slyš přec, Julinko!

Vystoupí Julie.

Jul. Co jest? kdo volá?
Chůva. Vaše paní matka.
Jul. Zde jsem; co poroučíte?
Hrab. Cap. Věc je ta –
Ty, chůvo, poodejdi na chvíli;
chcem spolu promluviti v soukromí.
Ne, vrať se, chůvo, – vzpomněla jsem si –
ty také poslyš naši úřadu.
Jak víš, má dcera má již krásný věk.
Chůva. Ba na hodinu spočtu její stáři.
Hrab. Cap. Čtrnáct jí není.
Chůva. Čtrnáct zubů svých
dám na to v sázku, ač mi bohužel
jen čtyři zbyly, že jí není čtrnáct.
Jak dlouho máme do svatého Petra?
Hrab. Cap. Dvě neděle, neb o den, o dva víc.
Chůva. Víc nebo méně; ze všech roku dní
v noc před Petrem jí bude čtrnáct let.
Má Zuzanka, – všem duším křesťanským
dej Pánbůh lehké odpočinutí! –
s ní byla v jednom věku. – Bůh si vzal
mou Zuzku; bylať příliš hodná pro mne;
leč, jak jsem řekla, v noc před svatým Petrem
jí bude čtrnáct; na mou věru tak;
mám dobrou paměť. Jedenáctý rok
teď máme po tom zemětřesení;
a byla odstavena, – do smrti
to nezapomenu, – z všech roku dní
v týž právě den; neb, sedíc na sluníčku
tam u zdi, pod budníkem, dala jsem
si na prs peluněk. Náš pán a vy
jste byli zrovna tenkrát v Mantově. –
Co, mám to hlavu? – ale jak jsem řekla,

když dotknula se toho peluňku
na prsu bradavce a cítila,
že hořkne, – roztomilý blázínek! –
tu měla jste se na ni podívat,
jak ušklíbla se a jak na ten prs
se zfantila! – V tom »Hrk« prál holubník.
Mne věru dvakrát prosit nemusel,
bych vzala do zaječích. – Od těch čas
je tomu zrovna jedenácte let;
neb tenkrát sama již stát uměla,
ba, – ty můj Spasiteli! – běhala
a batolila se jak všudybylka.
Vždyť o den dříve natloukla si čílko,
a tu můj muž, – Bůh dej mu radost věčnou!
on veselá byl kopa, – děcko zved‘
a povídá: »Aj, na tvář padáš teď?
až zmoudříš, budeš na znak padávat;
viď, Julinko?« a, svatá Rodičko!
to hezké vyžle plakat přestalo
a řeklo: »Tak!« – A vida, jak ten žert
se nyní splňuje! – Ba, ručím za to,
i kdybych živa byla tisíc let,
že nikdy na to nezapomenu:
»Viď, Julinko?« řek‘ on, a hezounký
ten bloudek ztiší se a řekne: »Tak!«
Hrab. Cap. Dost toho, prosím tě, již pokoj dej.
Chůva. Hned, vzácná paní; ale přece jen
se musím smát, když na to vzpomenu,
že plakat přestala a řekla »Tak!«
A mělať, za to ručím, na čele
vám bouli jako vejce slepičí,
zlou ránu, a tak hořce plakala. –
Můj povídá: »Aj na tvář padáš teď?
až zmoudříš, budeš na znak padávat;
viď, Julinko?« – a ztichnouc řekla: »Tak!«
Jul. A ty už také ztichni, prosím tě.
Chůva. Již mlčím, skončila jsem. Bůh tě chraň!
Ty’s byla nejkrásnější robátko,
jež jsem kdy kojila; a kdybych jen
se mohla tvojí svatby dočkati,
má všechna přání budou splněna.
Hrab. Cap. Aj, svatby, o tom právě mluvit chci.
Nuž, pověz mi, má dcero, Julie,
jak vypadá to s přáním tvým se vdát?
Jul. To čest je, o níž se mi nezdálo.
Chůva. Čest! Nebýt sama kojnou tvou, bych řekla,
že moudrost pila jsi již z prsů mých.

Hrab. Cap. Nuž, čas je nyní myslet na vdaní;
jsouť mladší tebe u nás ve Veroně,
a dámy vznešené, již matkami.
Já se svým hrabětem ti byla matkou
v těch letech, kde ty ještě dívkou jsi.
A tedy zkrátka: čacký Paris teď
se u nás o tvou ruku uchází.
Chůva. Muž, slečinko! ó slečno, taký muž,
jak v širém světě, – z vosku mužíček!
Hrab. Cap. Veronské léto nemá taký květ.
Chůva. Ba, on je květ, ó učiněný květ.
Hrab. Cap. Co říkáš? můžeš-li ho milovat?
Dnes večer uvidíš jej na plesu;
a líce mladistvého Parisa
co knihu pročítej a nalezneš
tam rozkoš pérem krásy vepsánu.
V ty tahy snoubené tam hleď a viz,
jak souladně se pojí rys a rys,
a temno-li v tom krásném díle cosi,
jen v jeho očích postranní čti glossy.
Ten nesvázaný jun,.spis lásky hezký,
by vykrášlen byl, potřebuje desky.
Jak ryba v moři, krása nejkrásnější
je tam, kde obklopena krásou vnější;
a v mnohých očích slavná kniha ona,
kde zlaté děje svírá zlatá spona.
Tak, majíc jej, vše sdílet budeš s ním,
co má, a sama nepozbudeš tím.
Chůva. Ba nepozbude! – ne, spíš nabude;
vždyť ženy nabývají od mužů.
Hrab. Cap. Mluv zkrátka, může se ti Paris líbit?
Jul. Když pohled lásku budí, ten chci slíbit;
však hloubej‘ moje oko nestřeli,
než souhlas váš mu letět povelí.

Vystoupí Sloužící.

Slouž. Milostpaní, hosté jsou pohromadě, večeře na stole; vás volají; po slečně je shon; chůvu proklínají ve špižírně, a všechno je nohama vzhůru. Musím pryč a obsluhovat. Prosím, pospěšte za mnou.
Hrab. Cap. Hned.

(Odejde Sloužící.)

Julie, hraběti čekat nedej.
Chůva. Jdi, k šťastným dnům si šťastné noci hledej. (Odejdou.)

Scena 4.

Ulice.
Vystoupí Romeo, Mercutio, Benvolio s pěti neb šesti jinými Maskami a Pochodníky.

Rom. Jak, má se něco řečnit na omluvu?
či beze všeho máme vstoupiti?
Ben. Ty okolky již nejsou ve zvyku:
my žádného mít nechcem Cupida,
jenž s páskou přes oči a malovaným
tatarským lukem z laťky řezaným,
jak vraní hastroš dámy poplaší;
a k vstupu netřeba nám proslovu
mdle odříkávaného bez knihy,
dle nápovědy. Ať si měří nás,
jak jest jim po chuti; my v dobré míře
jim zatančíme a zas odejdem.
Rom. Mně dejte pochodeň, chuť nemám k tanci;
v mé mysli temno; světlo ponesu.
Mer. Ne, ne, Romeo, musíš do kola.
Rom. Věř, nelze mi; vy k lehkým střevícům
i lehkou mysl máte; duše má
jak olověná k zemi kruší mne,
že ani pohnouti se nemohu.
Mer. Jsi zamilován; vydluž Mílkovy
si perutě a jimi povyleť
nad všední tíže pouta obvyklá.
Rom. Jsem příliš těžce raněn jeho šípem,
než abych jeho lehkou perutí
moh‘ povzlétnout; a upoután jsem tak,
že na píď odpoutat se nemohu
od tupé trýzně; klesám lásky tíží.
Mer. Chceš do ní klesnout? obtížil bys ji;
na věc tak útlou přílišný to tlak.
Rom. Že láska útlou věcí? nikoliv;
jest příliš drsná, krutá, bouřlivá,
a bodá jako trn.
Mer. Když drsná k tobě,
buď drsným na lásku; když bodá tebe,
ji bodni ty, a tak ji porazíš.
(K jednomu z družiny.)
Sem pouzdro, – na tvář si je nasadím!
Tak, – larvu na larvu! –
(Dává si masku.)
Což toho dbám,
že bude jakés oko slídivé

teď vyzpytávat na mně škaredost? –
Ta škraboška ať za mne pýří se.
Ben. Nuž pojďme, zaklepejme, vejděme;
jak tam, hned všichni mrštně do kola.
Rom. Mně dejte pochodeň. Ať třeštilové
lehkého srdce patou lehtají
necitným sítím stlanou podlahu, –
já starého se držím přísloví:
chci světlonošem být a dívat se.
Hry krásnější sic nikdy nebylo,
však já se vzdávám.
Mer. »Myš v pasti vzdává se,« říkává dráb;
když ty se vzdáváš, vytáhneme tě
– již dovol, bych to řek‘, – z té pasti lásky,
v níž vězíš po uši. – Hej, dále jen!
Zde ve dne svítíme.
Rom. Toť věru ne.
Mer. Chci říci, brachu můj, že, meškajíce,
svá světla maříme, jak za dne svíce.
Ze chcem to dobře, musíš rozuměti;
v tom pětkrát smyslu víc, než v smyslech pěti.
Rom. Jdem v dobré vůli na ples, věřím rád,
však smyslu není v tom.
Mer. Proč, smím se ptát?
Rom. Já dnes měl sen.
Mer. Já též.
Rom. Co se ti zdálo?
Mer. Ze snící mluví často pravdy málo.
Rom. Tak, – ze spaní; však jim sny pravda jsou.
Mer. Královnu Mab měl´s tedy návštěvou,
jež v říši elfů stojí při porodu.
Nic větší achátu, jejž v prstenu
má na ukazováčku primátor,
tažena spřeží prášků slunečních,
přes nosy jezdí lidem ve spaní.
Kol špice z pavoucích jsou dlouhých noh,
kryt vozu z křídel polních koníku
a postroj z nejtenčích jest pavučin;
ohlávka z vlhkých svitů měsíčných,
bičiště holeň cvrčka, vlákno bič,
a malý, šedorouchý komárek
jest její vozotaj ni napolo
tak velký, jak ten oblý červíček,
jenž hnízdí v prstu líné dívčiny.
A, korba vozu prázdný lískový
jest oříšek, jejž truhlář veverák
jí zhotovil, neb starý červ, již jsou

vil koláři od nepamětných dob. –
Tak vystrojena harcuje co noc
milencův mozky, – ti sní o lásce;
a přes kolena dvořanů, – těm hned
se o poklonkách zdá; a přes prsty
zas advokátům, kteří o palmárech,
a po rtech děv, jež o hubičkách sní.
– Ty tresce často rozhněvaná Mab
i nádchou za to, že si cukrovím
dech pokazily. – Někdy rozjede
se přes nos dvořanu i zdá se mu,
že navětřil, kdy žádost podat má.
A někdy přicházívá s ocáskem
desátkového selátka a nos
pošimrá faráři, jak spí, a on
hned o jiném sní beneficiu.
Zas jindy přes krk cválá vojínu,
i zdá se mu, že řeže cizí hrdla,
a o průlomech sní a zálohách,
hispanských čepelích a pohárech
pět sáhů hlubokých. A potom v ráz
mu zabubnuje v sluch, že trhne sebou
a procitne; a byv tak polekán
svou modlitbu si odkleje neb dvě
a usne zas. To táž je Mab, jež v noci
zaplétá koňům hřívy; speká vlas,
když nečesán a nečist, do knotů,
jichž rozpletení značí neštěstí.
To čarodějka, která dívky tlačí,
když leží na znak, učíc je, jak nosit,
a tak z nich dělá ženy statečné. Toť ta –
Rom. Dost, dost, Mercutio, již dost!
ty mluvíš o ničem.
Mer. Tak; mluvím o snech,
jež nečinného mozku dětmi jsou,
jen lichou obrazností zplozeny,
tak látkou nehutny jak povětří
a nestálejší větru, který laská
teď ledovitá ňadra severu,
a pohněván, v ten mžik zas odfučí,
tvář obraceje v rosodeštný jih.
Ben. Ten vítr, o němž mluvíš, odnáší
nás od nás samých; jest již po večeři
a přijdem pozdě.
Rom. Já se obávám,
že příliš záhy; neboť v duši své
mám tušení, že jakás pohroma,

jež dosavade visí ve hvězdách,
té noci plesem krutě započne
svůj hrůzyplný běh a ukrátí
tu lhůtu bezcenného života,
jenž uzavřen v mých prsou, nějakým
zlým dopuštěním smrti předčasné. –
Však Ten, jenž u kormidla plavby mé,
řiď plachtu mou! – Dál, jaří pánové!

Ben. Nuž, tedy zabubnujte na pochod.

(Odejdou.)

Scena 5.

Sál v domě Capuletově.
Hudebníci čekají. – Vystoupí Sloužící s ubrousky.

Prv. Slouž. Kde je Pánvička, že nepomáhá odnášet? On, dát jinou mísu! – On, tak spíše mísu vyškrábat!
Druhý Slouž. Leží-li způsobná obsluha v rukou jednoho neb dvou lidí, a k tomu nemytých, je to nečistá správa.
Prv. Slouž. Pryč s těmi křesly, odstavte kredenc, pozor na stříbro! Ty, milý brachu, schovej mi kousek marcipánu a máš-li mne rád, řekni vrátnému, aby sem pustil Zuzanku Brouskovu a Lenorku. Antoníne! – Pánvičko!

Vystoupí jiní Sloužící.

Třetí a čtvrtý Slouž. Tady, chlapče!
První Slouž. Shánějí se po vás, volají vás, ptají se po vás a hledají vás ve velké síni.
Třetí Slouž. Nemůžeme býti najednou zde i tam. Vesele, hoši! zatočte se; a kdo déle živ, sebere všechno.

(Všichni ustoupí do pozadí.)
Vystoupí Capulet s Julií a jinými svého domu vítaje Hosty a Masky.

Cap. Nuž, vítejte mi, páni! – naše dámy,
jichž prsty kuří oka netrápí,
si s vámi zatočí. Aha, panenky!
kde která z vás, jež tanec odepře?
Ta, jež se upejpá, chci přísahat,
že kuří oka má. Což, trefil jsem?
Nuž, páni, vítejte! – Ó býval čas,
kdy masku nosil jsem a dovedl
věc krásné dámě v ucho pošeptat,
jež se jí líbila. – To tam! to tam!
Jste, páni, vítáni! – Nuž, hudebníci,
teď spusťte. – Místo, místo! – ustupte!
a mrštně na nožky, mé dívčiny!
(Hudba hraje a tančí se.)
Víc světla, hoši! stoly odstavte
a shaste oheň, příliš horko zde. –
Ah, brachu, maškarní to veselí
tak nenadálé, srdce rozhřeje.
Jen seďte, seďte, strýce Capulete; –
dny tance pro nás dva již minuly.
Jak dávno tomu již, co vy a já
jsme naposledy v maskách vězeli?
Druhý Cap. Při svaté Panně, třicet tomu let.

Cap. Co, – muži! tolik ne, ba tolik ne;
vždyť máme od svatby Lucentia
kol příštích letnic pětadvacet let;
a tenkráte jsme v maskách tančili.
Druhý Cap. To víc, to víc; jeť starším jeho syn; jest třicátník.
Cap. To povídáte mně?
Před dvěma roky nezletilý byl.
Rom. (k Slouž). Kdo jest ta dáma, která bohatou tam činí ruku toho rytíře?
Slouž. To nevím, pane.
Rom. Ó, učí pochodně jich záři skvělé!
Tak zdá se viset s tváře noci stmělé,
jak v uchu Ethiopa klenot stkvoucí;
vděk příliš vzácný pro zem, touhu žhoucí!
Jak v hejnu kavek holubice sněžná,
jest mezi družkami ta dívka něžná.
Až dotančí, k ní přistoupím v tom shluku
a tknutím její posvětím svou ruku.
Že miloval jsem dosud? Jak se klamu!
dnes vidím teprv pravou krásu samu.
Tyb. Toť podle hlasu jeden z Monteků. –
Můj končíř, hochu! – Jak se odváží
ten otrok přijít sem kryt larvou blázna,
by potupně se šklebil na náš kvas?
Při šlechtictví a cti všech krevných mých,
jej tady rázem skolit není hřích.
Cap. Proč bouříte tak, strýčku? co jste měl?
Tyb. Tam, ujce, Montek jest, náš nepřítel;
toť padouch, jenž se na vzdor vetřel sem,
by potupil nám slavnost pošklebkem.
Cap. Mladý Romeo?
Tyb. Padoušský Romeo!
Cap. Buď kliden, milý strýčku, nech ho být,
on jako pravý šlechtic chová se;
i abych pravdu řekl, po Veroně
se chválí jako ctný a řádný jun.
Za všechny toho města poklady
bych v domě svém jej nechtěl urazit.
Buď tedy trpěliv a nedbej naň;
toť vůle má, a máš-li úctu k ní,
buď přívětiv a chmury s čela pryč!
ten výstroj k slavnosti se nehodí.
Tyb. Ba hodí, když je hostem taký chlap.
Já nestrpím ho.
Cap. Musí strpěn být!
Jak, – hošku! – Muší, povídám. – Jen dál. –
Jsem já zde pánem, nebo ty? – jen dál.
Ty nestrpíš ho! – Bůh mou duši spas. –

Chceš mezi mými hosty dělat svár,
chceš hrát si na kohouta? – hleďme, ty!
Tyb. Vždyť jest to hanba, ujce.
Cap. Dál, jen dál. –
Vy všetečný jste hoch! – je tomu tak?
Ta hra vás ještě spálí; – vím, co vím.
Mně protivit se! – věru, jest již čas –
Tak, hezky, srdečka! – Ty's drzý; – jdi.
Mlč, sic – Víc světla! světla! – Ty se styď!
Však ztichneš! – Vesele, má srdečka!
Tyb. Mé celé nitro chví se, hněv jak žhavý
a vynucená mírnost v něm se zdraví.
Jdu; – však to smělé sem se vetření
teď sládnouc, v hořkou žluč se promění.

(Odejde.)

Rom. (k Julii) Když znesvětím ten oltář zářící
snad rukou smělou, mírný jest hřích její:
mé rty, dva uzardělí poutníci,
to drsné tknutí něžně slíbat chtějí.
Jul. Poutnice milý, křivdíš velice
té ruce své; v tomť pravá zbožnost její:
když poutník tkne se ruky světice,
tak ruka s rukou líbati se smějí.
Rom. Či svatá nemá rtů a poutník též?
Jul. Jich užit jenom k modlitbě si troufá.
Rom. Ó svatá, rty co ruce učiňtež;
rty prosí, vyslyš je, sic víra zoufá.
Jul. I prosbu plně, světec tich jest věru.
Rom. Tož ticha buď, když, oč jsem prosil, beru;
tak tvými rty má vina s mých je sjata.

(Políbí ji.)

Jul. Toť na mých rtech jest jimi sjatý hřích.
Rom. Hřích se rtů mých? – O vina sladce vzatá!
Můj hřích mi vrať.
Jul. Vy líbáte jak z knih.
Chůva. Matinka, slečno, na slůvko vás volá.
Rom. Kdo její matka?
Chůva. Aj, můj panáčku,
máť její paní toho domu jest,
a dobrá paní, moudrá, ctihodná;
já dcerku, s níž jste mluvil, kojila,
a povídám vám, kdo ji dostane,
ten uslyší, jak zlato zacinká.

Rom. Jest Capuletova? O krutá zpráva!
můj život nepříteli v dluh se dává.
Ben. Již pojďme; veselost je na vrcholu.
Rom. Ach žel, tím větší neklid mého bolu.
Cap. Ne, páni, k odchodu se nemějte;
jest ještě malá, skromná večeře.
Že přec? – Nuž tedy, děkuji vám všem;
dík, vzácní pánové, a dobrou noc.
Víc pochodní! – Nuž, půjdem na lože.
Ach, brachu, na mou věru, pozdí se;
jdu spat.

(Odcházejí všichni až na Julii a Chůvu.)

Jul. Slyš, chůvo, kdo jest onen pán?
Chůva. To syn a dědic starého Tiberia.
Jul. Kdo ten, jenž vychází teď ze dveří?
Chůva. Mladý Petruchio, nemýlím-li se.
Jul. Kdo ten, jenž za ním jde a nechtěl tančit?
Chůva. To nevím, slečno.
Jul. Jdi a zeptej se na jeho jméno. (Stranou.) Ženat-li, ó vím,
že bude hrob mým lůžkem svatebním!
Chůva (vrátí se k Julii). Jest to Romeo, z domu Monteků,
syn jediný vašeho praodpůrce.
Jul. Má láska jediná, ze zapřísáhlé
mé zášti jediné tak vzniklá náhle!
Tak příliš záhy spatřen, neznán dříve,
a příliš pozdě poznán! – Ó ty dive,
jenž’s lásku ve mně zrodil v okamžiku
k tak nenáviděnému protivníku!
Chůva. Co to? Co to?
Jul. Verš, jemuž naučil mne jeden tanečník.

(Volá se za scénou: »Julie!«)

Chůva. Hned, v okamžení!
Nuž pojďme, nikdo z cizích už tu není.

(Odejdou.)

JEDNÁNÍ DRUHÉ.

PROSLOV.
Vystoupí Chorus.

Chor. Teď stará tužba zmírá; po ní hlásí
se o dědictví mladé zanícení;
ta, po níž láska k smrti vzdychala si,
teď podle Julie již krásnou není.
Jest milován Romeo milující;
je oba poutá hledů kouzlo steré;
on vzdychá k domnělé své protivnici,
jež krmi lásky s hrůzných udic bere.
Jmín škůdcem, nesmí u ní vysloviti
své přísahy, jak milencův to zvykem;
a ta, jež rovněž tolik lásky cítí,
jej spatřit nesmí ani okamžikem.
Však vroucnost sílu, čas jim volnost skýtá,
a protivenství v sladké blaho zkvítá.

(Odejde.)

Scena 1.

Průchod u zdi zahrady Capuletovy.
Vystoupí Romeo.

Rom. Zdaž mohu jinam, když mé srdce zde?
Jdi, šerá země, k svému slunci též!
(Vyhoupne se na zeď a seskočí za ni.)

Vystoupí Benvolio a Mercutio.

Ben. Romeo, bratře, slyš, Romeo, slyš!
Mer. Toť moudrý ptáček! – jako že jsem živ,
on odkrad‘ se již domů na lože.
Ben. Tou cestou běžel, přeskočil tu zeď;
nuž, ty naň zavolej, Mercutio!
Mer. A budu ho i zaklínat: Romeo,
ty snílku, třeštile, ty milence!
ty vášni! zjev se, vzdechu podobou,
rci jeden verš a budu spokojen;
jen zvolej »ach!« a vyřkni »láska, páska«,
dej dobré slůvko kmotře Venuši
a nazvi šelmou synka jejího
a dědice Adama Cupida,
jenž, slep, tak výborně si vystřelil,
když láskou vzplanul král Cophetua
k děvušce žebravé! – On neslyší,
on nehne se, on hlesu nedává;
opička mrtva, musím zaříkávat
Při Rosaliny očích zářivých
tě zaklínám, při jejím hrdém čele,
rtech nachových a nožce ztepilé,
při pružných lýtkách, kyčlích ohnivých
a krajích ležících tam v sousedství,
bys objevil se ve své podobě!
Ben. Když uslyší tě, pohněváš si ho.
Mer. To věru pohněvat ho nemůže;
jej zlobilo by, kdybych v okruhu
milenky jeho duchu povstat dal
divného rázu, a tam stát ho nechal,
až od ní odčarován zas by kles‘.
To byl by úkor; moje zaříkání
však slušné jest a ctné, a zaklínám
jej pouze jménem jeho milenky,
by sám se zveď.
Ben. Nuž pojďme, ukryl se

kdes v tomto stromoví a bratří se
s vlhotnou nocí. – Slepáť láska jeho,
a nejraděj‘ se s temnem přátelí.

Mer. Když láska slepá, k terči nestřeli.
Teď nám tam sedí někde pod mišpulí
a přeje si, by jeho milenka
tam byla ovocem, jež dívčiny,
když samy smějou se, zvou drážďata.
Romeo, kéž by byla, kéž by byla…
a spadla tobě rovnou do klína!
Romeo, dobrou noc! Jdu do peřin;
to polní lůžko příliš chladné jest,
bych na něm přespal. – Nuže, půjdeme?

Ben. Již tedy pojďme; toho marno hledat,
kdo zúmyslně sám se ukrývá.

(Odejdou.)

Scena 2.

Zahrada Capuletova.
Vystoupí Romeo.

Rom. Kdo neměl ran, se jizvám vysmívá. –
(Julie objeví se nahoře v okně.)
Však ticho! Jaká záře prosvítá
tím oknem tam? Toť východ; Julie
jest sluncem. Vyjdi, slunko spanilé,
a usmrtiž tu lůnu závistnou,
jež chorá jest a bledá zármutkem,
že její kněžka, ty, jsi krásnější.
Jí nebuď kněžkou, když ti závidí;
šat její vestalčí jest zelený
tak chorobně a nikdo nenosí
jej kromě bláznův; ty jej odvrhni.
Toť moje paní! Ó, toť láska má!
Ó, kéž by o tom věděla, že jest!
Teď hlesla, ničeho však nemluví.
Co na tom? – její oči hovoří;
těm odpovím. Jsem příliš odvážný,
neb ke mně nemluví tím hovorem.
Dvě nejkrásnější hvězdy nebeské,
kdes jinde jakýs úkol majíce,
teď prosí její oči, místo nich
by bleskotaly v jejich okruhu,
než navrátí se. – Kdyby její oči
tak byly tam, a hvězdy v její hlavě?
Zář jejích lící zahanbila by
ty hvězdy, jako lampu denní svit,
a její oči v nebi zářily by
prostranstvím vzdušným jasně tak, že ptáci
by pěli, myslíce že den se vrací.
Hle, jak svou líci o dlaň opírá!
O, kéž bych na ní rukavičkou byl,
bych moh‘ se toho líčka dotknouti!
Jul. Ach, žel!
Rom. Teď mluví! – Promluv poznovu,
ó jasný anděle! – neb nad hlavou
mi vystupuješ zářná z noční tmy,
jak okřídlený posel nebeský
v sloup obráceným očím žasnoucích
smrtelných lidí, padajících na znak,
by dívali se naň, jak osedlal
si lenivě plynoucí oblaky

a po nebeských ňadrech vesluje.
Jul. Romeo, Ó Romeo! – proč's Romeo?
Své jméno zapři, otce zřekni se,
neb, nechceš-li, mně lásku přísahej,
a nechci dál být Capuletova.
Rom. (stranou). Mám dále naslouchat, či, promluvit?
Jul. Jen jméno tvé mým nepřítelem jest;
ty's jen ty sám a nejsi Montekem.
Co jest to Montek? ruka, ani noha,
ni paž, ni tvář, ni jiná část, jež vlastní
jest člověku. Ó, jiné jméno měj!
Co jest to jméno? To, co růží zvem,
pod jiným jménem sladce vonělo
by zrovna tak. A tak Romeem nezván,
Romeo podržel by veškerou
tu vzácnou dokonalost, kterou má
bez toho jména. – Odlož jméno své,
a za své jméno, jež tvou částí není,
mne vezmi celou.
Rom. Za slovo tě beru.
Jen láskou svou mne zvi a na novo
tak budu pokřtěn; od té chvíle dál
Romeo nechci býti nikdy víc.
Jul. Kdo's ty, jenž nocí zastřen vtíráš se v mé tajemství?
Rom. Dle jména nevím, jak
bych řekl ti, kdo jsem. Své jméno sám,
ó, drahá světice, mám v nenávisti,
neb vím, že tobě nepřítelem jest;
je, kdybych psané měl, bych roztrhal.
Jul. Sto slov mé ucho ještě nevpilo,
jež prones' jazyk tvůj, a znám ten hlas.
Nejsi Romeo, jeden z Monteků?
Rom. Ni to, ni ono, dívko spanilá,
když to, či ono jest ti nemilé.
Jul. Jak's přišel sem, to pověz mi, a proč?
Zeď zahradní je vysoká a strmá,
a místo samo znamená již smrt,
když uvážíš, kdo jsi, a stihne-li
tě tady někdo z pokrevenců mých.
Rom. Na lásky lehkých křídlech přeletěl
jsem tyto zdi; neb hradby kamenné
mez postaviti lásce nemohou.
Seč láska jest, má láska odvahu
též učinit, a tvoji pokrevní
mi tedy nejsou žádnou překážkou.
Jul. Z nich spatří-li tě někdo, zavraždíte.
Rom. Ach, v oku tvém jest nebezpečí víc,

než ve dvaceti jejich končířích;
jen ty se na mne vlídně podívej,
a proti zášti jich jsem obrněn.
Jul. Pro živý svět bych toho nechtěla, by spatřili tě zde.
Rom. Plášť noci mám,
by ukryl mne před jejich očima;
a jenom jestli ty mne miluješ,
ať najdou mne. Jest lépe, život můj
by jejich nenávistí skončen byl,
než aby smrt se oddalovala
bez lásky tvé.
Jul. Kdo přivedl tě sem?
Rom. Má láska, jež mne nejprv pobídla,
bych pátral; ta mi radu poskytla,
a já jí oči. Nejsem lodivod,
leč kdybys byla vzdálena, jak jsou
ty břehy bezměrné, jež omývá
nejzazší moře, chtěl bych plavby tam
se odvážit pro poklad takový.
Jul. Ty víš, že maska noci tvář mi kryje,
sic panenský by polil ruměnec
mé líce pro to, co jsi uslyšel
mne mluvit dnes. Tak ráda dbala bych
zvyklého mravu, ráda, ráda tak
bych.zapřela, co promluvila jsem;
leč s bohem, strojenosti! – Miluješ mne?
Ty řekneš »ano«, vím, a slovo tvé
chci brati za pravdu. Však budeš-li
mi přísahat, snad budeš nevěren;
a milujících klamným přísahám
prý Joviš směje se. Dobrý Romeo,
když miluješ, jen rci to upřímně;
neb myslíš-li, že příliš snadno tak
jsem dobyta, chci hněvat se a mračit
a říkat »ne» jen chceš-li mít mne rád;
však jinak nikoliv za celý svět.
Ba ano, spanilý ty Monteku,
jsem příliš vroucná; proto budeš snad
mé chování za lehkovážné mít;
leč, věř mi, pane, budu věrnější
než ty, jež mají více umění
se tvářit cizími. Já, přiznávám se,
bych také k tobě byla cizejší,
jen kdybys byl, než jsem se nadála,
mé věrné lásky postesk neslyšel.
A tedy odpusť mi, a nepřičítej
snad lehkovážné lásce vyznání,

jež prozradila jen ta tmavá noc.
Rom. Ó děvo, při té luně posvátné,
jež stříbří vrcholy těch štěpů všech,
ti přísahám –
Jul. Při luně nepřísahej,
té luně nestálé, jež měsíčně
svůj mění kruh, by proměnlivou tak
se neobjevila též láska tvá.
Rom. Nač přísahat mám?
Jul. Nepřísahej nic;
neb chceš-li, přísahej na spanilou
svou vlastní bytost, která božstvem jest
mé modloslužby; – a já uvěřím.
Rom. Jestli mé duše vroucí náklonnost…
Jul. Dost; nepřísahej; ač se raduji
tak v tobě, nemám žádné radosti
z té dnešní shody; příliš kvapná jest
a neprozřetelná a unáhlená;.
tak příliš jako blesk, jenž zanikne,
než člověk říci může: »blýsklo se«.
Můj drahý, dobrou noc! To poupě lásky
snad, dechem léta zrajíc, rozpučí
v květ spanilý, až příště sejdem se.
Již dobrou noc, Romeo, dobrou noc!
a mír a sladký oddech vejdi tiše
v tvé srdce, jako v mých mi prsou dýše.
Rom. Chceš bez útěchy tak mne opustit?
Jul. A jakou útěchu chceš ještě dnes?
Rom. Tvé lásky věrný slib chci výměnou.
Jul. Svůj dala jsem ti, než jsi o něj žádal;
a přece chtěla bych, by poznovu
být mohl dán.
Rom. Jej odvolat bys chtěla? nač, milená?
Jul. Bych štědrá mohla být
a dala ti jej zas. A přece jen
si žádám pouze toho, co již mám.
Jeť moje štědrost bezměrná jak moře,
a láska moje též tak hluboká;
čím více rozdávám, tím více mám,
i neb ta i ona nekonečny jsou.
Hluk slyším v domě; miláčku, bud zdráv!
(Chůva volá uvnitř.)
Hned, milá chůvo! Drahý Monteků,
buď věren.-.Zůstaň, ještě minutku,
a přijdu zas. (Odejde.)
Rom. Ó blahá, blahá noci!
Mám strach, když vůkol noc, že všechno to

jest pouhý sen, až příliš lichotný
a sladký, než by moh‘ mít podstatu.

Vrátí se Julie nahoře.

Jul. Tři slůvka ještě, drahý můj Romeo,
a potom do opravdy dobrou noc!
Tvá láska myslí-li to počestně
a cílem tvým je sňatek, zítra dej
mi vzkázat po někom, jejž k tobě pošlu,
kde svatbu slavit chceš a v který čas,
a vše své osudy ti k nohám složím,
a s tebou, manželem, jdu světa kraj.
Chůva (uvnitř). Slečno!
Jul. Hned přijdu hned! – Však nedobře-li smýšlíš,
tož prosím tebe...
Chůva (uvnitř). Slečno!
Jul. Jdu, již jdu –
… bys ustal, a mne v žalu zanechal.
Já zítra pošlu.
Rom. Při své duše spáse.
Jul. Tisíckrát dobrou noc! (Odejde.)
Rom. Noc horší tisíckrát bez tvého jasu. –
Jdeť láska k lásce hoch jak od knih skokem;
však od ní, hoch jak do škol smutným krokem.
(Zvolna odchází.)

Vrátí se Julie nahoře.

Jul. Pst! pst! – Romeo! Ó, kéž měla bych
hlas sokolníka, aby přivábil
zpět královského toho sokola!
Však nevolnictví hlas má zastřený,
a nesmí mluvit hlučně; jinak bych
sluj roztrhla, kde dříme ďzvěna,
a způsobila, že by ochraptěl
jí vzdušný ret, vždy znovu volaje
mého Romea jméno. – Slyš, Romeo!
Rom. Toť moje duše jménem volá mne.
Jak stříbrosladce nocí zaznívá
hlas milenců! –jak nejlibější hudba
jest uchu těch, kdož naslouchají mu.
Jul. Romeo!
Rom. Drahá?
Jul. V kterou hodinu
mám zítra k tobě poslat?
Rom. K deváté.

Jul. Já nezameškám; dvacet roků jest
až do těch dob. Však zapomněla jsem,
proč jsem tě opět zpátky volala.
Rom. Nech stát mne zde, až rozpomeneš se.
Jul. Chci nevzpomenout, bys jen dál tu stál,
jen vzpomínajíc, jak mi drahá jest
tvá společnost.
Rom. A já chci dál tu dlít
bys jenom stále zapomínala,
sám zapomínaje, že jiného
mám domova, než zde.
Jul. Jest skoro jitro;
a chtěla bych, bys odešel; a přec
ne dál, než ptáče děcka hravého,
jež trochu z ruky poskočit je nechá,
jak ubohého vězně v tísni pout,
a zpět je strhne nití hedvábnou
na jeho volnost mile žárlivo.
Rom. Jak přál bych si tvým býti ptáčetem!
Jul. To, miláčku, bych také chtěla já;
však laskáním bych usmrtila tě.
Nuž, dobrou, dobrou noc! – to loučení
tak sladkobolné jest, že bych své přání,
tu »dobrou noc«, říkala do svítání. (Odejde.)
Rom. Sen na tvých očích, mír buď v prsou tvých!
kéž já co sen a mír byl v místě jich!
Ted půjdu k svému duchovnímu otci,
by v štěstí mém nám přispěl ku pomoci.

(Odejde.)

Scena 3.

Cella bratra Lorenza.
Vystoupí bratr Lorenzo s košíčkem.

Lor. Na mračnou noc teď úsvit šedozraký
se usmívá, a na východě mraky
jsou pestrý pruhy světla; různostinné
tmy krok jak zpitý s cesty dnu se šine
a z pod žhoucího vozu Titanová.
Teď, okem hořícím než slunce znova
den potěší a vpije rosy chlad,
ten plný košík musím natrhat
škodného bejlí, květin vzácných k zdraví.
Zem, kteráž matkou přírody, též tmavý
jest její hrob; a totéž pohřebiště
jí rodným lůnem bývá zase příště;
a nás, tohoto lůna různé děti,
na jejím živném prsu vidět lpěti.
Z nich mnohé mnohé výbornosti mají
a každé nějakou, však jinou tají.
Ó veliká jest mocnost bylin všech
i kamenů v jich pravých vlastnostech!
Nic bídného tak není mezi všemi,
co zvláštní dobro neposkytá zemi;
a nic tak dobrého, co ve zlém díle
by nezvrhlo se od pravého cíle.
Ctnost sama, zneužita, spěje v hřích
a vada mnohdy k ctnosti v činech svých.
Ten kvítek zde pod útlou blankou svojí
jed ukrývá i sílu, která hojí:
neb vůní všechny smysly svěže dráždí
a chutí hned i se srdcem je vraždí.
Dvé králů stále vede o ně spor
v lidstvu i květech: dobro a zlý vzdor;
a tam, kde opanuje horší vládce,
červ smrti shlodá květ i duši v krátce.

Vystoupí Romeo.

Rom. Zdrav Bůh! můj otče.
Lor. Benedicite!
Čí milé rty tak záhy zdravíte?
Můj mladý synu, neklidné jen nitro
tak časně dává lůžku »dobré jitro«.
Pod víčky kmetů starost sedá bděle,

a ta kde dlí, si spánek neustele;
leč jaré mládí, mozek nezoujatý
kde ulehnou, tam vládne spánek zlatý.
Též tvoje přivstání mi svědčí, synu,
že jakýs nepokoj má za příčinu,
a ne-li tak, tož pravdu bych as řek‘,
že náš Romeo nespal na dnešek.
Rom. Toť pravda; sladší oddech měl dnes jiný.
Lor. Bůh odpusť hříchy!-byl’s u Rosaliny?
Rom. U Rosaliny, otče? – ne, to jméno
i s jeho strastmi jest již zapomněno.
Lor. Toť hodný syn můj, kde’s však byl v ten čas?
Rom. Vše povím ti, než optáš se mne zas.
Já hostem byl u nepřítele svého,
tam náhle někdo zranil mne, já jeho;
a poranění jeho, ránu moji
tvá pomoc jen a svatý lék tvůj zhojí.
Věř, svatý muži, zášť mne neovládá,
neb, o co já, též nepřítel můj žádá.
Lor. Mluv přímo, prostě; zpověď neurčitá
též neurčité rozhřešení skytá.
Rom. Tož věz, že jest mi dražší všeho světa
dceř sličná bohatého Capuleta;
já jí, mně ona patří srdcem vzňatým;
vše sloučeno, krom toho, sňatkem svatým
co ty máš sloučit. Kdy a kde a jak
jsme setkali se, zaslíbili tak,
ti povím cestou; splň jen moje přání,
a ještě dnes dej sňatku požehnání.
Lor. Ó, svatý Františku! jaká to změna!
tak náhle Rosalina zapomněna,
již měl’s tak rád? Jinošská láska v oku
jen tedy dlí, ne srdce ve hluboku!
Ó, svatá Panno! slzí na tisíce
pro Rosalinu vlažilo ti líce. –
Co slané vody vyplýtváno tady
na občerstvení lásky, mroucí hlady!
Tvé vlhké vzdechy slunko sotva suší,
tvůj postesk ještě zní v mé staré uši; –
hle, na tvé líci slzavého deště
je skvrna dosud, neumytá ještě.
Sám’s-li to byl, a tebe žal ten hlodal,
pro Rosalinu jen jsi se mu oddal:
a teď tak změněn? – Tedy přiznej už:
Smíť padnout žena, když tak sláb je muž!
Rom. Mne kárával jsi, že k ní láskou hynu.
Lor. Že s láskou pohrával’s jen, milý synu.

Rom. Chtěl´s, abych lásku pohřbil.
Lor. Ne však v rovu ji pochoval, a jinou vzkřísil znovu.
Rom. Již neplísni mne; teď má láska čistá
vděk za vděk, lásku za lásku mi chystá;
ne dřív tak.
Lor. Znalať, že tvé milování
čte z paměti a nezná písmen ani.
Leč polétavý bloudku, pojď jen přec,
chci pomocen ti být pro jednu věc:
tím spojením snad záští vašich rodů
se v čistou lásku promění a shodu.
Rom. O pojďme již; spěch lásky krotím stěží.
Lor. Jen moudře, zvolna; klopýtne, kdo běží.

(Odejdou.)

Scena 4.

Ulice.
Vystoupí Benvolio a Mercutio.

Mer. Kde, u všech čertů, ten Romeo jest?
Což ani na noc domů nepřišel?
Ben. Ne domů k otci; se sluhou jsem mluvil.
Mer. Ta bledulová panna ledová,
ta Rosalina umučí ho tak,
že, věřte, přijde ještě o rozum.
Ben. Dnes Tybalt, Capuletův synovec,
mu poslal list do domu otcova.
Mer. Toť vyzvání, –jak že tu stojím živ!
Ben. Však mu Romeo odpoví.
Mer. Odpovědít na list může každý, kdo umí psát.
Ben. Ne tak; – on odpoví pisálkovi toho listu, že, když strašen, není strašpytel.
Mer. Ach, ubohý Romeo jest už nebožtík! proklán černým okem bělostné dívčiny; střelen do ucha milostnou písničkou; a sám střed jeho srdce rozštěpen hrotem slepého hocha lučištníka: – a on že jest muž, jenž postaví se Tybaltovi?
Ben. Nu, – a kdo je ten Tybalt?
Mer. Něco víc, než sametový kocourek, to mi věř. Učiněný bohatýr v čestných obřadnostech. Bije se, jako ty zpíváš z not, drží takt, tempo a míru; dbá ti té nejmenší pausy: – jedna, dvě a třetí máš v prsou. Hotový řezník na hedvábné knoflíky; soubojník, soubojník! kavalír nejmodřejší krve, jenž ti první i druhou příčinu k souboji vysype z rukávu. Ah, toho nesmrtelného passado! toho punto reverso! toho »tu máš! «
Ben. Jak že?
Mer. Mor na ty potřeštěné, šeplavé, ulízané panáky, ty moderní raziče frásí! »Při sám bůh, výborné kordisko! – Znamenitý chlapík! – Výborná nevěstka!« –Aj, můj ty milý praděde, není-li to žalostno, že jsme sužováni těmi cizáckými mouchami, těmi módními hejsky, těmi »pardonnez-moi«, kteří tak dřepí na novotách, že si neumějí pohodlně usednout na starou lavici? O, těch jejich »bons«, těch jejich »bons«

Vystoupí Romeo.

Ben. Tu jde Romeo, tu jde Romeo!
Mer. Bez mlíčí, jako sušený slaneček. Ó tělo, tělo, jak jsi rybou bylo učiněno! Teď je po uši v rýmech, v jakých Petrarka ploval. Laura byla proti jeho slečně pouhá kuchta; ano, ale měla přece jen lepšího milence, jenž o ní rýmoval. Dido byla běhna, Cleopatra cikánka, Helena a Hero děvečky a frejířky; Thisbe sic hezká modroočka, nebo tak něco, ale jinak k ničemu. Signor Romeo, bon jour! Tu máš francouzský pozdrav ke svým francouzským plundrám. Pěkný kousek jste nám to proveď dnes v noci.
Rom. Dobré jitro vám oběma. Jaký kousek jsem vám proveď?
Mer. Zlodějský kousek, pane, zlodějský; odkradl jste se; – chápeš?
Rom. Odpusť, dobrý Mercutio, měl jsem na starosti vážnou věc, a v případu takovém, jako můj, jest volno člověku, by se se na zdvořilosti trochu prohřešil.

Mer. To vlastně tolik, jako bys řekl, že u věci takové jest volno člověku se v kyčlích ohýbat.
Rom. Ano, poklonami.
Mer. Z míry dobrá trefa.
Rom. Z míry dvorný výklad!
Mer. Inu, vždyť jsem já učiněný květ dvornosti.
Rom. Ano, povedený kvítek.
Mer. Pravda.
Rom. Vyšitý jako ty květy na mých střevících; a k tomu podšitý.
Mer. Hezky řečeno; jen si ten vtip zachovej až do ošoumání svých střevíců; až se ti podešev prošlape, můžeš chodit po svém vtipu; jest to podešev nevyrovnatelná.
Rom. O, vtipe, nevyrovnatelný – ve své koženosti!
Mer. Pojď mezi nás, milý Benvolio, můj vtip dokulhává.
Rom. Bičík a ostruhy naň, bičík a ostruhy! jinak při tom honu zvolám: Vyhráno!
Mer. Ne, honí-li tvůj vtip divoké husy, jsem ovšem poražen; neboť v jediném tvém smyslu lítá jich více, než ve všech mých pěti. Řekni mi, honil Jsem kdy s tebou husičku?
Rom. Nikdy, leda jen jako husák.
Mer. Za ten žert tě štípnu do ucha.
Rom. Ne, neštípej, ty milé housátko.
Mer. Tvůj vtip jest velmi trpké pouchle; peprná to – omáčka.
Rom. Není-li výborná k huse na sladko?
Mer. Ó to je vtip jako kozí kůže; – coul široký, dá se roztáhnout na loket.
Rom. Roztáhnu ho tedy do široka, přidám to k huse a budeš pak daleko široko nejpověstnějším husákem.
Mer. Nuže, není-li to lépe tak, než to skomírání láskou? Teď jsi lidský, teď jsi Romeo, teď jsi opět to, co jsi, i povahou i tím, co umíš; neboť ta střeštěná láska jest jako velký blbec, jenž s vyplazeným jazykem pobíhá sem a tam, hledaje, kde by svou feruli schoval.
Ben. Již dost, již dost!
Mer. Chceš, abych přestal v nejlepším.
Ben. Jinak by ta věc neměla konce.
Mer. O mýlíš se; byl bych ji zkrátil, neboť jsem se dostal do plné hloubky toho, co jsem chtěl říci; a dále jsem se pouštět nehodlal.
Rom. Hle, to je skvostné podívání!

Vystoupí Chůva a Petr.

Mer. Plachta, plachta!
Ben. Dvě, dvě! – spodnička a planda.
Chůva. Petře!
Petr. Poroučíte?
Chůva. Můj vějíř, Petře.
Mer. Milý Petře, aby jí zakryl tvář, neboť její vějíř jest hezčí než ona.
Chůva. Dej Pánbůh dobré jitro, pánové.
Mer. Dej Pánbůh dobrý večer, krásná paničko.
Chůva. Je už večer?
Mer. Ba právě, to mi věřte; neboť ta nestydatá, ručička na vašem ciferníku ukazuje již přes poledne.
Chůva. Fuj na vás! jaký jste to člověk!
Rom. Člověk, paničko, kterého Bůh stvořil, aby se měl s kým trápit.

Chůva. Na mou věru, dobře řečeno; »aby se měl s kým trápit« – neřek‘ to tak? Pánové, nemůže mi někdo z vás povědít, kde bych našla mladého Romea?

Rom. Já vám to mohu povědít; ale mladý Romeo bude starší, až ho najdete, než když jste ho hledala. Já jsem toho jména nejmladší, protože nebylo nikoho horšího.

Chůva. Dobře jste to řekl.

Mer. Jakže? ten nejhorší jest vám dobrý dost? Velmi dobře si vybíráte, na mou věru; a moudře, moudře.

Chůva. Jste-li to vy, pane, ráda. bych si s vámi promluvila mezi čtyřma očima.

Ben. Pozve ho někam na večeři.

Mer. Svodnice, svodnice! – Lovci, pozor!

Rom. Co’s navětřil?

Mer. Zajíce ne, brachu; leda jen snad koroptvičku, brachu, v postní paštice, která je trochu zažluklá a plesnivá, než se dostala na mísu.

(Zpívá:)

Stará koroptvička plesnivá,
stará koroptvička plesnivá,
tak z hladu v postě jí se;
však stará koroptvička plesnivá
tak zrovna chutná nebývá,
když zavání už v míse.
Romeo, přijdeš domů?
Pozveme se tam na oběd.

Rom. Přijdu za vámi.

Mer. S bohem, starožitná krasavice; mějte se dobře! (Zpívá:) »Krásko, krásko, krásko!«

(Odejdou Mercutio a Benvolio.)

Chůva. Tak, tak; s pánem bohem! – Prosím vás, pane, kdopak je ten kramář se šibeničním zbožím?

Rom. Panic, chůvo, jenž rád se slyší mluvit, a nažvatlá toho za minutu více, než co by zastal za měsíc.

Chůva. Jen ať si na mne přivstane, a já mu strhnu hřebínek i kdyby byl ještě bujnější, a dvaceti takovým Jankům; a nestačím-li na to já, najdu takové, které stačí. Kluk prašivá! Já nejsem žádná z jeho fiflen, já nejsem žádná z jeho kamarádek. (K Petrovi.) A ty tu civíš a trpíš to, aby se každý dareba s chutí do mne pouštěl?

Petr. Neviděl jsem nikoho, kdo by se s chutí do vás pouštěl, sic byl bych mžikem tasil, za to vám ručím. Troufám si tak rychle tasit jako jiný muž, vidím-li příležitost k pořádné rvačce a právo na své straně.

Chůva. Pánbůh ví, tak jsem se rozzlobila, že se každá žilka ve mně třese. – Kluk prašivá! – Prosím vás, pane, na slovíčko. Jak jsem povídala, moje slečinka mi poručila, abych vás našla. Co mi poručila, abych vám řekla, nechám si pro sebe; ale napřed dovolte, abych vám pověděla, kdybyste ji chtěl vyvést na věž, jak říkáváme, že by to bylo nanicovaté, jak říkáváme; neboť slečna je mladičká a proto, kdybyste s ní hrál obojetně, byla by to zlá hra s každou slečinkou vůbec, a veliká ničemnost.

Rom. Vyřiď, chůvo, mé poručení své slečně a velitelce. Ručím ti –

Chůva. I ty mé dobré srdéčko! věru, všechno jí to řeknu. Pane, pane, to bude radosti u toho děvčete!

Rom. Co jí řekneš, chůvo? vždyť mne ani neposloucháš?

Chůva. Povím jí, že ručíte; což, jak já tomu rozumím, jest kavalírský slib.

Rom. Jen řekni, pod nějakou záminkou

dnes odpoledne by šla k zpovědi;
bratr Lorenzo ve své celle dá
jí rozhřešení, a pak oddá nás.
Zde, za tvou píli.

Chůva. Ne, to věru ne; ni haléře.

Rom. Jdi, jdi; to musíš vzít.

Chůva. Dnes odpoledne, pane? Dobrá, přijde.

Rom. Ty, chůvo, počkej za klášterní zdí;
můj sluha bude za hodinu tam
a provazový řebřík přinese;
a po něm vyšplhám se, nocí kryt,
až na nejvyšší stožár slasti své.
Bud zdráva, věrna; odměním se ti.
Nuž, s bohem, a svou pant pozdravuj.

Chůva. Bůh nebeský ti žehnej! Slyšte, pane!

Rom. Co chceš, má milá chůvo?

Chůva. Zdali pak váš sluha věren? Znáte přísloví:
»Dva smlčí to, jen jediný co ví«?

Rom. Můj sluha jest jak ocel spolehliv.

Chůva. Dobře, pane; moje slečna jest vám to nejroztomilejší děvčátko na světě. – Bože, Bože! když to byl ještě malý žvatlavý blázínek – O, je tu ve městě kavalír, nějaký Paris, jenž má na ni namířeno; ale ona, dobrá dušinka, by raději viděla ropuchu, opravdovou ropuchu, než jeho. Já ji tak někdy pozlobím a povídám, že ten Paris je hezčí muž; ale za to vám ručím, když to řeknu, zbledne vám tak, že jest jako nejbělejší plátno na tom širém božím světě. Nezačínají rozmarina a Romeo toutéž písmenou?

Rom. Ano, chůvo; nač se ptáš? – obé písmenou R.

Chůva. I vy čtveráku! to je psí písmena. »Rrr«, tak vrčí psi – Ne; vím, že to začíná nějakou jinou písmenou; a ona si vám na to složila nejkrásnější průpovídky, – o vás a rozmarině, že by vám srdce v těle poskočilo, kdybyste to slyšel.

Rom. Vyřiď slečně mé poručení.

Chůva. Toť se rozumí; – a tisíckrát.

(Odejde Romeo.)

Petře!

Petr. Poroučíte?

Chůva. Petře, vezmi můj vějíř; jdi napřed; a klusem. (Odejdou.)

Scena 5.

Zahrada Capuletova.
Vystoupí Julie.

Jul. Když poslala jsem chůvu, tlouklo devět,
a slíbila, že za půl hodiny
se vrátí. Snad ho nenašla; – ne tak.
Ó chromá jest! a lásky poslové
by měly býti pouze myšlénky,
jež letí desetkráte rychleji
slunečných paprsku, když honí tmu
s hor mrakavých. A proto lásky vůz
jen rychlokřídlí táhnou holoubci,
a proto větroletný Cupido
má perutě. – Ted na nejvyšším vrchu
své denní pouti slunce spočívá;
a od devíti do dvanácti jsou
tři dlouhé hodiny; – a nepřišla.
Cit kdyby měla, mladou, vřelou krev,
tak rychle jako míč by letěla;
mé slůvko by k miláčku duše mé
jí mrštilo a jeho ke mně zpět.
Však stáří lidi jako v mrtvé mění;
tak nehýbni jsou, těžcí, olovění.
Vystoupí Chůva s Petrem.
Můj Bože, tady jest! Ó zlatá chůvo,
co nového? Či nalezla jsi jej?
Ať odejde tvůj sluha.
Chůva. Petře, počkej tam u dveří.

(Petr odejde.)

Jul. Nuž, dobrá, zlatá chůvo. –
Ó Bože, co tak smutná vypadáš?
Byť zprávy byly teskný, vesele
jen pověz je; když dobry, kazíš hudbu
těch sladkých novin, hraješ-li mi je
tak s tváří zatrpklou.
Chůva. Jsem zemdlena;
jen minutu mi přejte oddechu.
Fi, jak mne kosti bolí! byl to hon!
Jul. Já chtěla bych, bys měla kosti mé,
a já tvé zprávy; prosím tě, jen mluv,
má dobrá, dobrá chůvičko, jen mluv.
Chůva. Můj umučený Ježíši, nač kvap?

což nemůžete počkat chviličku?
či nevidíte, že jsem bez dechu?
Jul. Jak's bez dechu, když tolik dechu máš
mi povědíti, že jsi bez dechu?
Ta výmluva, proč váháš povídat,
jest delší, než co váháš povědít.
Máš zlé, či dobré zprávy? – odpověz;
rci tak neb tak; co dál, se dočkám již,
jen upokoj mne, dobré to, či zlé?
Chůva. Inu, to jste si pěkně volila! vy si neumíte vybrat muže. – Romeo! – ne – to ne. Tvář má takto slušnější než ledakdo, ale v holeních jest nade všechny jiné; a ruka, noha, tělo, ačkoliv nestojí za řeč, jsou nevyrovnatelny; není sic květem dvornosti; ale ručím za něho, tichý jako beránek. Jen tak dále, děvče, a boj se Boha. – Jak, obědvali jste dnes doma?
Jul. Ne, ne; to všechno věděla jsem již;
co říká o sňatku? co o sňatku?
Chůva. Můj Bože, Bože, jak mne hlava bolí!
ta moje hlava! – třeští, jak by se
na dvacet kusů chtěla rozskočit.
A pak ta záda, – ach má záda, záda.
Bůh vám to odpusť, že mne posíláte,
bych takým honem uhnala si smrt.
Jul. Mně věru líto, že ti dobře není;
jen, milá, dobrá, zlatá chůvičko,
mi pověz, co ti řek' můj milenec.
Chůva. Váš milý povídá co čestný pán
a dvorný, vlídný, hezký, za to ručím,
a ctnostný – Kde je vaše paní matka?
Jul. Kde jest má matka! inu, doma jest;
kdež byla by?-Jak divně odpovídáš!
»Váš milý povídá co čestný pán –
Kde vaše matka?«
Chůva. Panno přesvatá!
Tak prudká? – hleďme, – přijďte mi jen zas!
Toť náplast na mé kosti bolavé?
Nu, podruhé si buďte poslem sama.
Jul. Co počít s ní? – Mluv, co ti řek' Romeo?
Chůva. Nu, máte dovolení, byste šla dnes k zpovědi?
Jul. To mám.
Chůva. Tož do celly
bratra Lorenza pospěšte, a tam
choť čeká, by vás pojal za ženu.
Teď do tváří vám stoupá bujná krev;
hned šarlat z nich při také novině.
Vy spěšte do chrámu; já musím jinam
a řebřík sehnat, by váš milý moh'
se potmě dostat k hnízdu ptačímu.
Jsemť soumar vaší rozkoše. Můj světe!

však vy zas v noci břímě ponesete!
Jdu k obědu; ty spěš, bys v chrámu byla.
Jul. Na vrchu blaha! – S bohem, chůvo milá.

(Odejdou.)

Scena 6.

Cella bratra Lorenza.
Vystoupí Bratr Lorenzo a Romeo.

Lor. Tak ať se usmívají nebesa
na svatý obřad ten, by příští čas
nás nepokáral žádným zármutkem!
Rom. Tak staň se, amen! ale jakákoliv
ať přijde strast, vyvážit nemůže
to blaho, kteréž krátká minuta
mi poskytuje v jejím pohledu.
Jen svatým slovem ruce naše spoj,
a nechť pak lásku sžírající smrt
si učiní, co může; dosti jest,
když pouze mohu nazývat ji svou.
Lor. Ty příliš prudké vzněty násilně
též končívají, mrouce vítězstvím.
Tak oheň s prachem když se políbí,
se tráví vzájemně; med nejsladší
se zprotivuje vlastní lahodou,
a ochutnáním pokazí nám chuť.
Tož miluj mírně; taká láska stálá;
zmeškáť kdo váhá, i kdo příliš cválá.

Vystoupí Julie.

Hle, tu jde slečna. – O tak lehká noha
když dostoupne, ni květu neublíží.
Můž‘ milenec jít po pavučině,
jež v hravém letním vánku míhá se,
a nepadne; tak lehká marnost jest.
Jul. Ctihodný zpovědníku, dobrý večer.
Lor. Romeo, dcero, dík vzdá za nás oba.
Jul. Totéž i jemu; jinak jeho díky
by byly přílišný za pozdrav jeden.
Rom. Ach Julie! tvé radosti-li míra
tak vršitá jak má, a umíš-li
ji zvučněj‘ hlásat, oslaď dechem svým
to ovzduší, a hudba nádherná
ať zjeví v duších skrytou blaženost,
již cítíme v tom drahém setkání.
Jul. Cit, látkou bohatší než výmluvností,
jest hrdým na svou vlastní podstatu,
ne na ozdoby. – Ti jsou žebráci,
kdož mohou svoje jmění spočítat;

však moje věrná láska zbohatla
tak závratně, že ocenit mi nelze
ni s polovice moje poklady.

Lor. Nuž pojďte, zkrátka ukončíme to;
vás samy nenechat můj úřad velí,
než svatá církev oba v jedno vtělí.

(Odejdou.)

JEDNÁNÍ TŘETÍ.

Scena 1.

Náměstí.
Vystoupí Mercutio, Benvolio, Panoš a Sloužící.

Ben. Pojď domů, prosím tě, Mercutio,
jest horký den a Capuleti venku;
když potkáme je, šrůtce neujdem,
neb v těchto parných dnech krev zbujná vře.

Mer. Ty’s mi také jeden z těch ptáčků, kteří, jakmile zavadí o krčmu, praští mečem o stůl a vzkřiknou: »Dej Bůh, abych tě nepotřeboval! « a jak jim jedna neb dvě sklenice vstoupí do hlavy, tasí na krčmáře, kde toho věru nebylo potřebí.

Ben. Já že jsem takový ptáček?

Mer. Ticho, ticho; jsi na vlas takový horkokrevný Janek, jako kterýkoli v Itálii; tak popudlivý k prudkosti jako prudký k popudlivosti.

Ben. A co dál?

Mer. Ano, kdybyste byli takoví dva, neměli bychom brzo žádného, protože by jeden druhému zakroutil krk. Ty! – aj, pustíš se do člověka, který má o chlup více, neb o chlup méně na bradě, než ty; ty se pustíš do člověka, jenž louská ořechy, bez jiné příčiny kromě té, že máš oči barvy lískové. Které oko, než takové, by si vyslídilo takový svár? Tvá hlava jest tak plna svárů, jako vejce plno žloutku a bílku, a přec ti už hlavu jako vejce na žmach potloukli pro samou svárlivost. Ty’s vyjel si na člověka, jenž na ulici zakašlal, protože ti zbudil psa ležícího na slunci. Nevypeskoval´s krejčího, protože si oblékl nový kabát před velkonoci? a jiného, protože si uvázal nové střevíce starou tkanicí? A ty mne budeš kantorovat, abych se uchránil svárů!

Ben. Kdybych byl já tak svárliv jako ty, nikdo by nepobloudil, kdo by si vzal pojistku na můj život na pět čtvrtí hodiny.

Mer. Nepobloudil; – bloudku!

Vystoupí Tybalt a jiní.

Ben. Mou hlavu na to, tu jdou Capuleti.

Mer. Mou patu na to, mně to lhostejno.

Tyb. Jen těsně za mnou; promluvím si s nimi. Dobrý den, páni! na slovo z vás jeden.

Mer. Z nás jeden, a jen na slovo? Něco k tomu přidejte; ať je to slovo a rána.

Tyb. I k tomu najdete mne hotova, pane, dáte-li mi příčinu.

Mer. Nemohl byste si‘ nějakou příčinu vzít, aniž bychom ji dali?

Tyb. Mercutio, ty a Romeo spolu hrajete –

Mer. Hrajem? jak, děláš ty z nás muzikanty? A děláš-li z nás muzikanty, hled, abys neuslyšel zaskřípání! Zde můj šmytec; ten vás tančit naučí. U všech ďáblů, – hrajem!

Ben. Jsme na veřejné, živé ulici;
buď uchylte se někam v ústraní,
neb o svém sporu chladně promluvte,
neb každý po svých rozejděte se.

Zde oči všech se na vás dívají.
Mer. Má každý oči, aby díval se; jen ať se dívají. Já nehnu se, ať komu líbí se, či nelíbí.

Vystoupí Romeo.

Tyb. Mír s vámi, pane; tady jest můj člověk.
Mer. Ať visím, jestli vaši livrej má.
Jen napřed, pane, na soubojiště!
však půjde za vámi; v tom smyslu může
jej vaše Milost zvát svým člověkem.
Tyb. Romeo, láska, kterou k tobě mám,
mi lepšího dát nemůž‘ výrazu
než toho, že jsi padouch.
Rom. Tybalte,
ta příčina, jíž mám tě milovat,
až příliš krotí hněv, jenž slušel by
na taký pozdrav. – Nejsem padouchem;
a tedy s bohem! Vidím, že mne neznáš.
Tyb. Tím, chlapče, neomluvíš urážky
mně učiněné; protož stůj a tas.
Rom. Bůh svědkem, nikdy jsem ti neublížil;
však miluji tě víc, než lze ti vědět,
mé lásky dokud neznáš příčiny.
A protož tedy, dobrý Capulete,
– neb jméno to mi drahé jest jak mé, –
jen utiš se.
Mer. Ó klidná, bezectná
a mrzká poddajnost! Alla stoccata
tu odchází jak vítěz. (Tasí.) Tybalte,
ty krysaři, chceš za mnou?
Tyb. Co chceš ty?
Mer. Nic, milý králi koček, než jeden z tvých devaterých životů, který si dovolím zabrat; a podle toho, jak se ke mně budeš chovati dále, vytluku z tebe těch osm ostatních. Vytáhneš-li už svůj meč za ucho z té jeho nohavice! Dělej! sic budeš mít můj za ušima, než tvůj bude venku.
Tyb. Jsem vám k službám. (Tasí.)
Rom. Dobrý Mercutio, svůj končíř schovej.
Mer. Teď, pane, zkuste si to své passado.

(Potýkají se.)

Rom. Tas, tas, Benvolio, a sraz jim zbraň.
Fi, páni! zločinného násilí
již nechte. Tybalte, Mercutio!
přec kníže zapověděl výslovně
ty rvačky po Veronských ulicích.
Dost, zadrž! – Tybalte! Mercutio!

(Tybalt pod vztaženou paží Romeovou zraní Mercutia a prchá se svými soudruhy.)

Mer. Jsem raněn. Mor na oba vaše rody!
Jsem hotov. – Utekl a nemá nic?
Ben. Ty's raněn?
Mer. Škrábnut, škrábnut; zrovna dost!
Kde je můj panoš? Pro lékaře, lotře!

(Odejde Panoš.)

Rom. Buď dobré mysli, příteli; rána nemůže být veliká.
Mer. Ne, tak hluboká není jako studna, ani tak široká jako vrata kostelní; ale jest jí dost, stačí. Ptej se po mně zítra a najdeš mne vážného jako hrob. Pro tento svět mi věru již napepřeno. Mor na oba vaše rody! U všech ďáblů, žeť pes a krysa, myš a kočka člověka na smrt poškrábou! Chvástal, lotr, padouch, který šermuje podle knihy počtářské! – Kýho ďábla vlezl´s mezi nás? Byl jsem raněn pod tvou rukou.
Rom. Já chtěl to nejlepší.
Mer. Benvolio, hleď pomoci mi někam do domu,
sic omdlím. – Mor na oba vaše rody!
pro červy pokrm ze mne udělaly!
Teď mám to; právě dost. – Ty vaše rody!

(Odejdou Mercutio a Benvolio.)

Rom. Ten šlechtic, blízký krevný knížete, můj věrný přítel, raněn smrtelně, – a pro mne! Tybaltovou urážkou čest moje střísněna; – tím Tybaltem, s nímž před hodinou byl jsem spříbuzněn. Ó, drahá Julie, tvá spanilost mne zženštila, a ocel chrabrosti v mých prsou rozměkčila.

Vrátí se Benvolio.

Ben. Ó, Romeo,
Romeo! statečný Mercutio
jest mrtev! – jeho ušlechtilý duch
tou zemí příliš časně zhrdaje,
se povznes‘ k oblakům.
Rom. Dne toho sudba z minula se prýští;
a hořem dnešním začíná žal příští.

Vrátí se Tybalt.

Ben. Hle, Tybalt zuřivý se vrací zas.
Rom. Živ jako vítěz; a Mercutio
je zabit! – Pryč, ty smírná krotkosti,
spěj do nebes, a hněv s planoucím zrakem
buď nyní vůdcem mým! Teď, Tybalte,
ti vracím toho tvého »padoucha«,
jímž před chvílí jsi obmyslil mne ty.

Mercutiova duše vznáší se
jen málo nad našimi hlavami
a čeká na tvou jako na družku:
bud ty, neb já, neb oba půjdem za ním.
Tyb. Ty bídný chlapče, zde byv spolčen s ním,
též tam s ním půjdeš.
Rom. To zde rozhodni!

(Potýkají se; Tybalt padne.)

Ben. Romeo, pryč, jen pryč!
jsouť vzhůru měšťané, a Tybalt zabit.
Tak strnule tu nestůj! – kníže k smrti
tě odsoudí, když dopadnou tě zde.
Pryč odtud, pryč! Ó prchni, prchni již!
Rom. Jsemť bláznem osudu!
Ben. Co otálíš?

(Odejde Romeo.)
Vystoupí Měšťané a jiní.

Prv. Měšť. Kam prchnul ten, jenž tady zavraždil Mercutia! – vrah Tybalt kudy prch‘?
Ben. Zde leží Tybalt.
Prv. Měšť. (chopí se Tybalta). Vzhůru, za mnou, pane! tak poroučím ti jménem knížete.

Vystoupí Kníže s Družinou; Montek, Capulet, jich Manželky a jiní.

Kníže. Kdo strůjci půtky té, nám řekněte!
Ben. Ó nech mne vypovědít Milost tvoje
nešťastný průběh osudného boje:
zde od Romea zabit leží ten,
jímž tvůj Mercutio byl usmrcen.
Hrab. Cap. Tybalt, můj synovec! syn bratra mého!
Ó kníže, choti, mého příbuzného krev prolita!
Teď, kníže, právem meče za naši krev,
krev Monteků ať teče! Ó synovce, můj synovce!
Kníže. Benvolio, kdo první zde krev prolil?
Ben. Tybalt; Romeo Tybalta pak skolil.
Romeo přátelsky mu domlouval,
by uvážil, jak malicherný jest
ten sporu vznik, a vaší Milosti
mu připomínal hněv; leč všechno to,
ten vlídný hlas a pohled pokojný
a skromně přichýlená kolena
hněv nezřízený zkrotit nemohly
u Tybalta, jenž k míru jako hluch
svou břitkou ocelí se rozehnal,

Mercutiovi míře do prsou.
Ten, rovněž prchliv tak, hrot smrtelný
svým kříží hrotem, vzhrdou bojovnou
smrt chladnou jednou rukou odráží
a druhou zpět ji sílá k Tybaltu,
jenž obratně ji k němu vrhá zpět.
Romeo na ně mocně zavolá:
»Dost, přátelé!« a »Rozejděte se!«
a rychleji než jazyk, hbitá páž
jim srazí osudné jich čepele
a vpadá mezi ně; však pod rukou
již Tybaltův tu potměšilý bod
stih‘ život statného Mercutia;
a potom dal se Tybalt na útěk.
Leč hned se vrátil zas k Romeovi,
v němž teprv nyní pomsta vzplanula,
a jako blesk se vrhli na sebe;
neb než jsem tasit moh‘, bych rozveď je,
byl statný Tybalt zabit, a jak paď,
Romeo prchnul. Tak to pravda jest;
když jinak, smrt Benvoliův buď trest.

Hrab. Cap. Je z přízně Monteků, a náklonnost
jej činí klamným; není pravdiv dost;
ten černý boj jich dvaceti byl sveden,
všech dvacet zabilo tu život jeden.
Teď prosím, kníže, po právu zde čiň:
Romeem Tybalt sklán, Romeo zhyň!

Kníže. Romeo jej, Mercutia sklál on;
kdo za tu krev mi stojí na půhon?

Mont. Romeo ne; Mercutiův byl přítel
a vinou svou jen zákona byl mstitel,
vzav život Tybaltův.

Kníže. A za čin ten
buď bez odkladu z města vyhoštěn.
Teď vaše záští také na mne sáhlo
a na mou krev paž zdivočilou vztáhlo.
Však potrestám vás tak za čin ten smělý,
že této ztráty mé se všem vám zželí.
Chci hluch být k obranám i omlouvání,
pláč ani prosby zlořád nezachrání;
těch zanechte; Romeo, prchni hned,
sic, dopaden, dnes dýchal naposled.
Odneste tělo; soud buď bez průtahu;
neb milost vraždí, odpouštějíc vrahu.

(Odejdou.)

Scena 2.

Zahrada Capuletova.
Vystoupí Julie.

Jul. V trysk, ohněnozí oři, dejte se
k Phoebovu sídlu; taký vozotaj,
jak Phaëton, by došlehal vás v západ
a mžikem vyveď oblačitou noc.
Svou hustou oponu již rozestři,
ó noci, oběť lásky světící,
by uzamkly se oči zvědavců,
a neviděn a slovem nestíhán
Romeo vletěl v toto náručí
Na obřad lásky září milencům
jich vlastní krása; aneb slepá-li
jest láska, nejlíp k noci druží se.
Pojď, noci ctihodná, ty vážná paní,
vše černě oděná, a nauč mne,
jak prohravati ve hře vítězné,
kde v sázce dvojí čisté panictví.
Mou nezkrocenou krev, jež ve tvářích
mi tepe, černým pláštěm zakukli,
až plachá láska má se osmělí,
a všechno věrné lásky konání
mít bude jen za čirou nevinnost.
Pojď, noci, pojď! Romeo, pojď, dne v noci!
neb ležet budeš noci na křídlech
bělejší sněhu nově padlého
na týlu havrana. – Pojď, vlídná noci,
pojď láskyplná, černobrvá noci,
dej mi Romea! – i až umře kdys,
jej vezmouc, rozděl v malé hvězdičky,
a nebes tvář tak sličnou učiní,
že láskou k noci vzplane všechen svět,
skvělému slunci již se neklaně.
Ó, palác lásky zakoupila jsem,
leč v držení jsem ještě nevešla;
a sama, ačkoliv jsem prodána,
jsem nepřevzata. Tak je zdlouhavý
ten den, jak děcku nedočkavému
noc bývá před nějakou slavností,
když nové šaty má a nositi
jich nesmí. – Ó, zde chůva přichází
a zprávy nese mi; a každý jazyk,
Romeovo jen jméno vysloviv,
mi zazní výmluvností nebeskou.

Vystoupí Chůva s provazovým žebříkem.
Nuž, chůvo, jaké zprávy? Co to neseš?
Toť ony provazy, pro něž Romeo
tě poslal?
Chůva. Ano, ano, provazy.

(Hodí je na zem.)

Jul. Ach, jaká zvěst? – co lomíš rukama?
Chůva. Ó běda nám, je mrtev, mrtev, mrtev!
Jsme, slečno, ztraceny, jsme ztraceny.
Ach, žalný den! – je pryč, je zabit, mrtev.
Jul. Zdaž nebe může být tak závistno?
Chůva. Romeo může, nebe nikoliv.
Romeo, ó Romeo! – kdož by byl
cos takového pomyslil? – Romeo!
Jul. Jaký’s to ďábel, že mne mučíš tak?
tu trýzeň strašné peklo řvát by mělo.
Romeo sám se zabil? řekni »ano<; –
to pouhé slůvko prudčej‘ otráví,
než baziliškův smrtonosný hled.
Já nejsem já, když také »ano« jest,
neb jsou-li ony oči zavřeny,
jež přiměly tě, abys »ano« řekla.
Když zabit, řekni »ano«; – »ne«, když není,
ten hles se v blaho mé, neb v hoře změní.
Chůva. Já ránu viděla, na vlastní oči
ji viděla, – Bůh nám buď milostiv! –
zde v jeho mužných prsou. Ubohé
to mrtvé tělo, tělo krvavé,
tak bledé, bledé, jako z popela,
vše krví zbroceno, vše ssedlou krví –
Já omdlela jsem při tom pohledu.
Jul. Ó, pukni, ty mé srdce! – ubohé
ty zchudlé srdce, pukni v jeden ráz!
Vy oči do žaláře! abyste
již nikdy nespatřily svobody.
Ty nuzná hrstko země v zem se vrať;
zde ukonči své putování bědné
a klid s Romeem najdi v rakvi jedné!
Chůva. Ó Tybalt, Tybalt, přítel nejlepší,
jejž měla jsem! Ó, dobrý Tybalte,
ty pane šlechetný, žeť živa jsem,
bych tebe mrtva vidět musela!
Jul. Jaká to bouře s opačných tak stran
znov zadula? Romeo zabit jest,
a Tybalt mrtev? – drahý bratranec

a dražší manžel můj? – Nuž v soudný den
již zazni, strašlivá ty polnice!
neb kdo je živ, když tito dva jsou mrtvi?
Chůva. Tybalt je mrtev, vyhnancem Romeo,
Romeo, jenž ho zabil, vyhnancem!
Jul. Ó bože! tedy Tybaltovu krev
Romeova snad ruka prolila?
Chůva. Ó tak, ó tak! – ach běda, prolila!
Jul. Ó hadí srdce, květnou lící kryté! –
zdaž obýval kdy drak tak luznou sluj?
Ty krásný škůdce, ďáble andělský,
ty s holubicím peřím krkavče!
ty jehně s vlka lačnou dravostí,
ty zvrhlá látko v božské podobě,
jenž's opak toho, co se právem zdáš, –
prokletý světec, lotr ctihodný!
Ó přírodo, co's v pekle dělala,
když's umístila ducha ďáblova
v smrtelném ráji sličného tak těla?
Zda kniha bídného tak obsahu
kdy byla vázána tak úhledně?
Ó, že jen může obývati klam
tak skvělý palác!
Chůva. Není věrnosti,
ni pravdy, poctivosti u mužů;
vše falešno, vše křivopřísežno,
vše ničemno, vše jeden pokrytec.
Ah, kde můj sluha? – krapet rosolky!
Ten žal, ten zármutek, ty trampoty,
ó těmi stárnu. – Hanba ti, Romeo!
Jul. Za přání to ti jazyk oprýskej!
On k hanbě nezrozen; na jeho čelo
by hanba hanbila se usednout:
jeť trůn, kde možno korunovat čest
za veškerého světa vládkyni.
Jak zlá jsem byla, tak mu zlořečíc!
Chůva. Snad chcete dobře mluvit o někom,
jenž zabil vám vašeho bratrance?
Jul. Mám zle snad mluvit o svém manželu?
Ach, nebohý můj choti, který jazyk
má jméno tvoje polaskat, když já,
tvá od tří hodin choť, je zdrásala?
Zlý muži, proč's mi zabil bratrance?
Zlý bratranec by byl mi zabil muže.
Zpět, slzy bláhové, v svůj rodný zdroj;
jsteť svojí rosou bolu poplatný,
a mýlkou platíte jí radostí.

Můj choť jest živ, jejž Tybalt byl by zabil,
a mrtev Tybalt, jenž chtěl zabit jej:
v tom všem jest útěcha, proč pláču tedy?
Ach, zaznělo tu slovo hroznější
než Tybaltova smrt; – to vraždí mne.
Tak ráda bych naň zapomenula,
však, běda, ono tíží paměť mou,
jak hříšnou duši vina prokletá.
»Tybalt je mrtev, – a Romeo vyhnán.«
To »vyhnán«, jediné to slovo »vyhnán«
v mžik sklálo deset tisíc Tybaltů.
Smrt Tybaltova byla žalna dost,
když bývalo by s ní to skončilo;
neb má-li trpký bol rád společnost
a s. jiným žalem družiti se musí,
proč, když mi řekla: »Tybalt mrtev jest,«
hned nenásledovalo: »Otec tvůj,
neb matka,« aneb »oba mrtvi jsou,«
což vzbudilo by nářek obvyklý?
Leč Tybaltově smrti v zápětí
»Romeo vyhnán« říci, znamená,
že otec, matka, Tybalt i Romeo
i Julie jsou mrtvi, ubiti. –
»Romeo vyhnán,« – vražednost těch slov
dna, konce nemá, míry, meze žádné;
a žádné slovo bol ten neovládne. –
Kde jest můj otec, chůvo, s matkou mou?

Chůva. Nad Tybaltovou kvílí mrtvolou.
Či chcete k nim? Já dovedu vás tam.

Jul. Jich slzy ať mu omývají rány;
mé pro vyhnance budou vyplakány,
až vyschnou jejich. – Zvedni provaz ten.
Ty, ubohý, jak já byl’s oloupen,
neboť Romeo vyhnancem je teď.
Ty’s měl ho k mému lůžku nésti, – hleď,
a já co dívčí vdova umírám.
Pojď, chůvo, sama již se ubírám
na lože svatební; – tam smrt si jistě
můj vínek vezme na Romea místě.

Chůva. Jen honem teď do vaší komnaty;
najdu Romea, by vás potěšil,
neb dobře vím, kde mešká. Poslyšte,
dnes večer váš Romeo přijde k vám;
jdu pro něho; jest u Lorenza skryt.

Jul. Ó, najdi ho! – ten prsten dej mu tam,
ať rozloučit se přijde naposled.

(Odejdou.)

Scena 3.

Cella bratra Lorenza.
Vystoupí Bratr Lorenzo.

Lor. Pojď ven, Romeo, pojď, ty bázlivče;
strast do tebe se zamilovala
a pohroma je s tebou oddána.

Vystoupí Romeo.

Rom. Co, otče, nového? Jak soudil kníže?
a jaký žal mou známost vyhledává,
jejž neznám ještě?
Lor. Příliš dobře zná
můj drahý syn tu trpkou družinu. –
Zvěst nesu ti o soudu knížecím.
Rom. Oč lehčí je ten soud než soudný den?
Lor. Z úst vyplynul mu výrok mírnější;
ne těla smrt, jen těla vyhnanství.
Rom. Ha, vyhnanství! buď milostiv, rci »smrt!
neb vyhnanství víc hrůz má v pohledu
než sama smrt. Ó nerci: »vyhnanství«.
Lor. Z Verony jen jsi vypovězen; ztiš se;
neb svět jest daleký a široký.
Rom. Mimo Veronské hradby není světa,
vše očistec a muka, peklo jen.
Být vyhnán z nich je ze světa být vyhnán,
a vypuzení ze světa je smrt.
Tak »vyhnanstvím« jest jiné jméno smrti,
a »vyhnanstvím« když označuješ smrt,
mně hlavu stínáš zlatou sekerou,
a usmíváš se k ráně, jež mne vraždí.
Lor. Ó vzdorná nevděčnost! hřích smrtelný!
Na vinu tvou náš zákon klade smrt;
však dobrý kníže, bera stranu tvou,
řád odmrštil a černé slovo smrt
ti změnil na vyhnanství. Převzácná
to milost jest a ty jí nevidíš.
Rom. To muka jsou, ne milost; nebe jest,
kde živa Julie; – a kočka, pes
a myška, sebe nehodnější tvor
zde živ jsa v nebi, na ni patřit může;
jen ne Romeo. – Více hodnoty
a důstojnosti, úhlednosti víc
je v mouchách živo než v Romeovi;

neb mohou bělostného zázraku
se dotknout, drahé ruky Juliiny,
brát nesmrtelné blaho s jejích rtů,
jež v čisté nevinnosti Vestalčí
se rdějí napořád, jak myslely by,
že hříchem jest, když líbají se samy. –
Romeo nesmí, neboť vyhnán jest;
to mouchy smějí, já však prchat musím;
jsouť svobodny, však vypovězen já.
A přece pravíš, vypovězení
že není smrt? Či míchaného jedu,
ni nože ostře nabroušeného,
ni jiných nemáš smrtných prostředků,
byť sebe ohavnějších, kromě toho
»jsi vyhnán«, bys mne zabil? – »Vyhnán díš?
Ó, mnichu, zatracenci pronášejí
to slovo v pekle; skřek je provází;
a ty máš srdce, ty, který jsi kněz
a zpovědník a hříchů zbavitel,
a osvědčený přítel můj, mne drtit
tím slovem »vyhnán«?
Lor. Jenom slůvko nech
mne říci, pošetilý třeštile.
Rom. Ó budeš mluvit o vyhnanství zas.
Lor. Dám tobě zbroj, bys odrazil to slovo;
toť trampot sladké mléko, mudrctví,
by potěšilo tě, ač vyhnán jsi.
Rom. Přec »vyhnán«! Oběs to své mudrctví I
To mudrctví když nemůž‘ utvořit
mi Julii a město přenésti
a proměniti ortel knížecí,
nic nepomáhá mi, jest k ničemu;
a nemluv o něm víc.
Lor. Ó, tedy vidím,
že nemá uší člověk šílený.
Rom. Jak má je mít, když mudřec nemá očí?
Lor. Dej o tvém stavu přec mi promluvit.
Rom. Ty ani mluvit o tom nemůžeš,
co necítíš. Ó, kdybys byl tak mlád
jak já, a kdyby byla Julie
tvá láska, teprv hodinu tvá choť,
a Tybalt zavražděn; ty kdybys něhou
plál jako já, a vyhnán byl jak já, –
pak moh‘ bys mluvit, vlasy sobě rvát
a padat na zem, teď jak padám já,
svůj nevykopaný si měře hrob.

(Klepání venku.)

Lor. Vstaň, někdo klepá; skryj se, můj Romeo!
Rom. Ne; leč by srdcebolných stonů dech jak mha mne ukryl očím slídivým. (Klepá se.)
Lor. Slyš, klepají! – Kdo tam? – Romeo, vstaň!
vždyť zajmou tě. – Jen chvilku sečkejte! –
Vstaň; prchni do čítárny. – Hned! – Můj Bože,
jaký to nerozum! – Již jdu, již jdu!

(Klepá se.)

Kdo to tak buší? Odkud jste? Co chcete?
Chůva (venku). Jen dovnitř pusťte mne a dozvíte se
mé poselství. Od slečny Julie k vám přicházím.
Lor. Nuž tedy vítám vás.

Vystoupí Chůva.

Chůva. Ó, svatý mnichu, rcete, svatý mnichu,
kde jest mé paní pán, kde jest Romeo?
Lor. Tam na zemi, zpit svými slzami.
Chůva. Ó na vlas tak, jak moje slečinka;
ó na vlas tak!
Lor. Ó, žalná vzájemnost a stejně trapný stav!
Chůva. Tak leží ona
a pláče jen a vzdychá, vzdychá, pláče.
Přec vstaňte, vstaňte! – vzhůru, jste-li muž;
jí k vůli vstaňte, k vůli Julii!
Proč klesáte v tak těžké »Ach« a »Ó«?
Rom. Chůvo!
Chůva. Ach, pane, pane! – Nu, smrt končí vše.
Rom. Ty’s o Julii mluvila? – co jest?
Zda nemyslí, že zarytý jsem vrah,
když samo dětství štěstí našeho
jsem střísnil krví její krvi blízkou?
Kde jest? jak se jí daří? – a co říká
má tajná choť té lásce skosené?
Chůva. Ó, slůvka neříká; jen pláče, pláče;
teď padne na postel, pak vzchopí se
a volá Tybalta; Romea zas a opět klesá.
Rom. Jak by jméno to,
jsouc vystřeleno z pušky vražedné,
tak ubíjelo ji, jak jména toho
paž kletá bratrance jí zabila.
Ó pověz, otče, v které bídné části
té schrány tělesné mé jméno bydlí?
to pověz mi, bych zpustošiti moh‘

to jeho sídlo nenáviděné.

(Tasí meč.)

Lor. Ó, zadrž ruku zoufalou! – Jsi muž?
Tvá podoba to křičí, slzy tvé
však ženské jsou; tvé skutky divoké
vztek nerozumné šelmy zjevují.
Pod mužným vzhledem ženo nevzhledná,
a v tvaru obou dravce netvorný!
Ba žasnu; – při mé svaté řeholi,
já domníval se, že tvá povaha
je lépe slita. – Zabiťs Tybalta;
chceš sebe zabiti, svou zabit choť,
jež v tobě živa, čině na sobě
ten skutek nenávisti prokleté?
Proč laješ svému rodu, nebi, zemi,
když rod a nebe, země, všechny tři
se v tobě setkávají najednou,
a ty bys najednou je zmařit chtěl!
Ó styď se, styď! – ty hanobíš svůj vzhled
I lásku, ducha, ty, jenž jako lichvář,
vše maje v hojnosti, přec ničeho
tak neužíváš k dobru, abys vzhled
a lásku svou a ducha ozdobil.
Tvůj čacký vzhled je z vosku podoba,
když chýlí se od mužné pevnosti;
tvá vroucně přísahaná láska jest
jen prázdnou křivopřísahou, když lásku,
již milovat jsi slíbil, zabíjíš;
a duch tvůj, vzhledu, lásky ozdoba,
chováním k oběma jsa znetvořen,
jak prachovnice nejapného střelce
se vzněcuje tvou nevědomostí;
a to, co mělo ti být obranou,
tvé vlastní údy trhá na kusy.
Aj, vzmuž se přec! – tvá Julie jest živa,
ta, pro niž před chvílí jsi mrtev byl;
v tom’s šťasten. – Tybalt chtěl tě usmrtit,
ty zabil’s Tybalta; – v tom’s šťasten též.
A zákon, který smrtí hrozil ti,
tvým přítelem se stává, proměniv
ji na vyhnanství; také v tom jsi šťasten.
Hle, tak se tobě hrne na plece
roj požehnání; štěstí o tebe
se uchází v svém šperku nejlepším,
a ty, jak vzdorné, nezvedené děvče

se durdíš na štěstí i lásku svou. –
Ó střež se! – tací lidé bídně hynou.
Jdi ke své milené, jak smluveno,
vstup do komnaty k ní, jdi, potěš ji. –
Však nemeškej, až stráže postaví;
sic do Mantovy bys už neprošel,
kde žiti budeš, dokud nenajdem
čas příhodný tvůj sňatek prohlásit,
smír přátel zjednat, milost knížecí,
a s dvacetkráte stotisícerým
tě potěšením nazpět povolat,
než nářek jest, s nímž nyní odcházíš.
Jdi napřed, chůvo; pozdrav mi svou paní;
ať dbá, by celý dům šel na lože,
kam beztoho je pudí těžká strast. –

Romeo přijde.

Chůva. Můj ty milý Bože!
tak bych tu mohla stati celou noc
a jen ty moudré rady poslouchat!
Ó, učenost je přec jen velká věc!
Nuž, pane, vyřídím to slečince,
že přijdete.
Rom. Jen učiň tak, a řekni
mé milené, by připravila se
mne vyplísnit.
Chůva. Zde prsten, pane,
jejž poručila mi vám odevzdat.
Jen spěšte, neboť velmi pozdí se. (Odejde.)
Rom. Jak moje útěcha tím oživla!
Lor. Jdi, dobrou noc; a na tom visí vše:
bys ušel dřív, než postaví se stráž,
neb na úsvitě prchnul přestrojen.
Buď v Mantově; já tvého sluhu najdu,
a ten ti občas o všem zprávu dá,
co pro tebe zde bude příznivo.
Již dej mi ruku, pozdě jest; buď zdráv,-,
a dobrou noc.
Rom. Ó, kdyby nevolalo
mne blaho nad blaho tak neodvratně,
jen s želem bych tě opouštěl tak chvatně.
Buď zdráv!

(Odejdou.)

Scena 4.

Pokoj v domě Capuletově.
Vystoupí Capulet, Hraběnka Capuletova a Paris.

Cap. Tak neblahé se, pane, věci dály,
že kdy nebylo dceři domluvit.
Též vězte, Tybaltovi, bratranci,
že celým srdcem byla oddána,
a také já. – Nuž člověk rodí se,
by umíral. Jest velmi pozdě dnes,
a na večer již dolů nesejde.
Ba věřte, nebýt vaší společnosti,
sám před hodinou byl bych na loži.
Par. Ta truchlá doba není námluv čas.
Má paní, dobrou noc, a poručte
mne svojí dceři.
Hrab. Cap. Učiním to ráda,
a s jitra hned zvím její smýšlení;
dnes těžkým zármutkem je sklíčena.
Cap. Chci, hrabě, lásku svého dítěte
vám směle nabídnout; a ona, myslím,
se bude ve všem řídit vůlí mou;
ba ani o tom nepochybuji.
Jdi, choti, k ní, než půjdeš na lože,
a lásku mého syna Parise
jí zjev a řekni, – dobře pamatuj, –
že příští středu… – Ale pomalu!
Co máme dnes?
Par. Můj pane, pondělí.
Cap. Ach, pondělí, ha ha! Nu ve středu
je příliš záhy; – tedy ve čtvrtek.
A tedy řekni jí, že ve čtvrtek
mít bude svatbu s čackým hrabětem.
Zda hotov budete? Jest vhod ten chvat?
Moc hluku při tom nenaděláme;
tak přítel, nebo dva; – neb víte, pane,
když Tybalt usmrcen tak nedávno,
snad mysleli by, že ho neželíme,
ač příbuzný byl, hodujíce příliš.
Půl tuctu přátel tedy všeho všudy
a na tom dost. Nuž tedy ve čtvrtek?
Par. Kéž, pane, čtvrtek ten již zítra byl.
Cap. A nyní jděte! – Ve čtvrtek to bude.
Jdi, choti, k Julii, než půjdeš spat,
a připrav ji na svatební ten den.

Již s bohem, pane. – Světlo do ložnice!
Ba na mou věru jest již pozdě tak,
že bychom skoro časně zvát to mohli.
Nuž, dobrou noc.

(Odejdou)

Scena 5.

Capuletova zahrada.
Vystoupí Romeo a Julie nahoře u okna.

Jul. Chceš odejít? – den ještě daleký;
to slavík byl, ne skřivan, jehož zpěv
tvé úzkostlivé ucho proniknul.
Co noc tam zpívá na tom granátu;
věř, můj miláčku, že to slavík byl.
Rom. Ó, byl to skřivan, jitra hlasatel,
ne slavík; milá, hleď, jak závistné
ty pruhy vroubí mraky dělené
tam na východě. Svíce noční shasly,
a jasný den již stojí na špičkách
na mhavých vrcholích. Buď odejdu
a budu živ, neb zůstanu a zemru.
Jul. To není světlo denní, vím to, vím;
toť vzdušná zář, již slunce vydechlo,
by pochodníkem byla ti v tu noc
a svítila ti cestou do Mantovy;
tož zůstaň, ještě jiti nemusíš.
Rom. Ať zajmou mne a na smrt vydají;
jsem spokojen, když ty tak míti chceš.
Ne, ona šedost není okem jitra,
toť bledý odlesk čela Cynthie;
a nebes klenutím to nezvoní
nám skřivan vysoko tak nad hlavou.
Než jít, chci zůstat, smrti málo váže;
ta vítej mi! – neb Julie to káže.
Jak jest, má duše? – mluvme, není den.
Jul. Ó jest, ó jest! –již chvátej, prchni jen!
toť skřivan hlaholí tak neladně,
do příkrých tónů míse zlozvuky.
Sic povídají, že prý skřivánek
tak sladce dělí svoje nápěvy;
však tento nikoliv, neb dělí nás.
A povídají, že prý skřivánek
si oči mění s hnusnou ropuchou. –
Ó kéž by také vyměnily hlas,
když náruč plaší z náruči, jak pěje,
a tebe odhání, den probouzeje.
Ó jdi, jeť stále více světla kol.
Rom. Kol světlo, světlo! – tma a tma náš bol!

Vystoupí Chůva do komnaty.

Chůva. Slečno!
Jul. Chůvo?
Chůva. Sem do pokoje k vám jde paní matka.
Den svítá; na pozoru mějte se. (Odejde.)
Rom. Buď s bohem, s bohem! – ještě políbení, než sestoupím. (Sestoupí.)
Jul. A tak's mi odešel?
můj choti, milence, můj příteli!
Co den a hodinu mi zprávu dávej,
neb v jedné minutě jest mnoho dní.
Ó, tak-li čítat budu, sestárnu,
než, můj Romeo, zas tě uhlídám!
Rom. Buď zdráva! každá příležitost blahá
ti přinese můj pozdrav, duše drahá.
Jul. A myslíš-li, že kdy se opět sejdem?
Rom. Ó zajisté! – a o všech těchto strastech
si jednou mile budem povídat.
Jul. Ó Bože, v duši mám zlé tušení.
Mně zdá se, jak tě vidím dole teď,
jak byl bys na dně hrobu nebožtík; –
buď zrak mne klame, nebo jsi tak zbleď.
Rom. Tvé líce, milená, jsou též tak bledý;
strast krev nám pije. – S bohem, s bohem tedy! (Odejde.)
Jul. Ó štěstí, štěstí! všichni lidé zvou
tě nestálým. – Aj, jsi-li nestálé,
co děláš s tím, jenž vzorem věrností?
Bud nestálým, ó štěstí, neboť potom,
jak doufám, dlouho mi jej nezdržíš,
a zpět ho pošleš.
Hrab.Cap. (za scénou). Dcero, jsi již vzhůru?
Jul. Kdo mne to volá? – jest to moje matka!
Tak dlouho nespí, či tak záhy vstala?
Co neobvyklého ji vede sem?
Vystoupí Hraběnka Capuletová.
Hrab. Cap. Nuž, Julie, jak jest?
Jul. Nedobře, máti.
Hrab. Cap. Smrt bratrancovu ještě oplakáváš?
chceš z hrobu vypláchnout jej slzami?
i kdybys mohla, přec ho nevzkřísíš.
Již ustaň: trochu žalu, mnoho lásky,
však mnoho žalu značí nerozum.
Jul. Nechte mne plakat pro tak těžkou ztrátu.
Hrab. Cap. Tu těžce cítíš ty, ne přítel však,
jejž oplakáváš.
Jul. Těžce ztrátu cítíc, vždy oplakávat musím přítele.
Hrab. Cap. Vím, děvče, vím, že tolik nepláčeš
pro jeho smrt, jak proto, že je živ

ten zlosyn, jenž ho ubil.
Jul. Jaký zlosyn?
Hrab. Cap. Zlosyn Romeo.
Jul. (stranou). On a zlosyn jsou na mnoho mil od sebe vzdáleni!
(Nahlas.)
Bůh odpusť mu, já od srdce to činím;
a přec mé srdce nikdo nermoutí
tak, jako on.
Hrab. Cap. To proto, že je živ, ten zrádný vrah.
Jul. Tak, máti, mimo dosah
těch rukou mých. Kéž nikdo nepomstí
smrt mého bratrance, než sama já!
Hrab. Cap. Však pomstíme se, o to neměj strach.
Již neplač. Zjednám kohos v Mantově,
kde žije vyhnaný ten poběhlík,
a ten mu doušek dá tak nezvyklý,
že záhy k Tybaltu se přidruží;
a potom, doufám, upokojíš se.
Jul. Ba nikdy spokojena nespatřím
Romea, nežli – mrtva, – když mé srdce
tak ztrátou příbuzného trýzněno.
Jen kdybyste mi našla člověka,
by dones‘ jed, já bych jej namíchala,
že by Romeo, jen ho okusiv,
co nejdřív usnul klidně. Ó, jak příkro
jest srdci, slyšeti ho jmenovat,
a nemít moci k němu přijíti
a vymstít lásku k mému bratranci
na těle toho, jenž ho zavraždil!
Hrab. Cap. Ty najdi prostředky, já člověka. –
Však nyní, dcerko, zprávu radostnou.
Jul. A radost vítána v tak trudný čas.
Co jest to, prosím, vzácná paní matko?
Hrab. Cap. Nuž, dítě, hleď; máš pečlivého otce;
by z tvého truchlení tě vybavil,
den radostný ti náhle uchystal,
jejž ty jsi nečekala, ani já.
Jul. Toť pravé štěstí, máti; jaký den?
Hrab. Cap. Aj, dítě, na budoucí čtvrtek ráno
švarný a mladý šlechtic, hrabě Paris,
Bůh dá-li, v chrámu Svato-Petrském
tě učiní svou šťastnou nevěstou.
Jul. Při chrámu Petrském i svatém Petru,
svou šťastnou nevěstou mne neučiní!.
Ten spěch mne naplňuje úžasem,
že vdát se mám, než ten, kdo chce být chotěm,
se o mou ruku přijde ucházet.

A tedy, prosím, rcete mému pánu
a otci, že se ještě nechci vdát;
a vdám-li se, Bůh svědkem, že si vezmu
Romea spíš, jejž, – víte, – nenávidím,
než Parisa. – Toť vskutku noviny!
Hrab. Cap. Tam jde tvůj otec, řekni mu to sama,
a hleď si, jak to přijme od tebe.

Vystoupí Capulet a Chůva.

Cap. Když slunce zapadá, vzduch rosou mží;
však při západu mého bratrovce déšť jen se leje.
Jak, děvče, stále jako vodotrysk?
a pořád v slzách, jenom déšť a déšť?
V tom jednom drobném těle obrazíš
mi loď a moře, vítr pospolu;
neb v očích tvých, jež mořem nazval bych,
slz příliv jest a odliv; tělo tvé
jest loď tím slaným brodem plující;
a vítr vzdechy tvé, jež zuříce
s tvých slzí valem, jako s nimi on,
– když náhle neztiší se, – ztroskotá
tvé tělo divou bouří zmítané.
Nuž, choti, jak? – zdaž oznámila jste
jí naše rozhodnutí?
Hrab. Cap. Ano, pane;
však nechce o tom slyšet, děkuje vám.
Ó spíš bych přála si, ta zpozdilá
by se svým hrobem byla oddána.
Cap. Ah, – zvolna, ženo, zvolna, bych ti stačil!
Jak! – nechce slyšet, nevzdává nám dík?
a není hrdá, není přešťastná,
že, nehodná jak jest, jsme zjednali
jí za ženicha vzácného tak muže?
Jul. Ne hrda na to, ale vděčna za to; –
být hrdou na to nikdy nemohu,
co nenávidím, ale vděčna jsem
i za nenávist, jež má láskou být.
Cap. Jak, jak, – ty mudrlantko! – co to jest?
Aj, »hrda, děkuji« a »neděkuji«
a přec »ne hrda«. – Vzácná panenko,
dík nedík, hrda nehrda, – s tím víc
mi nechoďte, však připravte
své klouby hezounké, by s Parisem
na příští čtvrtek šly k svatému Petru, –
sic na houžvi tam tebe dovleku.
Pryč, bledule! ty tvore ničemný,

ty tváři lojová!
Hrab. Cap. Fi! – zbláznil jste se?
Jul. Můj dobrý otče, na kolenou prosím, jen slůvko trpělivě poslyšte.
Cap. Pryč, mladá stvůro, na šibenici,
pryč, neposlušná! – Slyš, co povídám:
buď příští čtvrtek půjdeš k oltáři,
neb nikdy víc mi nepohlédneš v tvář.
Ni slova, nemluv, neodpovídej;
mne v prstech svědí. – Ženo za skrovné
jsme požehnání měli to, že Bůh
nás obdařil jen jedním dítětem;
však nyní vidím, toho jednoho
že příliš nazbyt, a že postihla
nás kletba tím, že ji jsme dostali.
Pryč, daremnice!
Chůva. Bůh jí požehnej!
zle, milostivý pane, děláte
tím plísněním.
Cap. Aj, paní Mudroslavo!
drž za zuby. Jdi, kmotro vševědo,
si potlachat se svými tetkami.
Chůva. Vždyť jsem se zrady nedopustila.
Cap. Jdi po svých.
Chůva. Nesmí člověk promluvit?
Cap. Mlč, mumlavý ty blázne! vykládej
své rozumy kdes v klepen besedě;
neb tady nemáme jich potřebí.
Hrab. Cap. Jste příliš prchliv.
Cap. Ano, při sám Bůh,
že připravuje mne to o rozum!
Dnem, nocí, v každý čas a hodinu,
ať pracoval jsem, bavil se, ať sám
ať v společnosti, stálá, jediná
má péče byla, abych provdal ji.
A teď, když opatřil jsem ženicha,
jenž urozen a bohat na statky,
mlád, v pravdě po šlechticku vychován,
a zrovna obsypán, jak říkají,
vším, co je ctihodno, a řádný tak,
jak možno člověku si muže přát, –
teď skuhravá mi přijde panenka
a blázen plačtivý a odpoví:
»Vdát nechci se; mně nelze milovat,
jsem příliš mladá; prosím, odpusťte.«
Nu, odpustím ti, nechceš-li se vdát;
leč na pastvu si potom jdi, kam libo,
neb se mnou v jednom domě nebudeš;

to rozmysli si, toho dbej, neb žert
mým zvykem není. Čtvrtek bude hned;
nuž, ruku na srdce a rozmysli se:
buď moje jsi a dám tě příteli,
neb nejsi, potom jdi se oběsit,
či žebrej, hlady na ulici mři;
neb, na svou duši! víc tě nechci znát,
a cokoliv jest mého, nebude
ti nikdy k dobru sloužit. Tomu věř,
to uvaž; nepřísahám nadarmo! (Odejde.)

Jul. Což není slitování v nebesích,
jež vidí na dno mého zármutku?
Ó dobrá moje matko, aspoň vy
mne nezavrhujte a odložte
jen na měsíc ten sňatek, na týden;
neb ustelte mi lůžko svatební
v té šeré hrobce, v které Tybalt leží.

Hrab. Cap. Ty ke mně nemluv; slova neztratím;
dělej co chceš; jsme spolu hotovy.

(Odejde.)

Jul. Ó Bože! – Chůvo, jaký z toho východ?
Můj choť je na zemi, má věrnost v nebi;
jak má se věrnost na zem navrátit,
když choť můj s nebe mi ji nepošle
zem opustiv? Jen poraď, potěš mne.
Ach, běda, že si nebe zahrává
tak tvrdě s tvorem slabým jako já!
Co říkáš? – nemáš radostného slova,
dost malé útěchy?

Chůva. Ba věru, mám.
Romeo vyhnán jest, a celý svět
chci na to vsadit proti ničemu,
že již se neodváží návratu,
by odveď vás; neb učiní-li tak,
že jenom kradmo se to musí stát.
Když tedy věci jsou, jak v pravdě jsou,
jest nejlíp, myslím, vzít si hraběte.
Ó jest to roztomilý pán! Romeo
jest proti němu pravá onuce.
Ba žádný orel nemá, slečinko,
tak přisivělé, bystré, krásné oko
jak hrabě Paris. Bůh mé srdce spas,
mně zdá se, slečno, že jste přešťastna
tím druhým sňatkem, neboť daleko
jest lepší prvního. A kdyby nebyl,

váš první muž je mrtev, ba i živ
jak mrtev, když vám není k ničemu.
Jul. Jde ti to od srdce?
Chůva. A z celé duše; Bůh ji také spas.
Jul. Amen!
Chůva. Co?
Jul. Ty’s ku podivu potěšila mne.
Jdi, řekni mojí paní mateři,
že rozhněvavši otce, k zpovědi
jsem do kláštera šla k Lorenzovi,
by dal mi rozhřešení.
Chůva. Jdu, již jdu; a vskutku velmi moudře jednáte. (Odejde.)
Jul. Ó, staré zatracení! ďáble zlý!
Víc hřešíš-li, mne takto svádějíc
ku křivé přísaze, neb hanobíc
mi chotě mého tímtéž jazykem,
jímž chválila’s ho tolik tisíckrát
nad všechno v světě? Jdi mi, rádkyně;
ty a mé srdce teď jste rozdvojeni.
Jdu; mnich ať dá mi radu k posledu;
a vše-li marno, umřít dovedu. (Odejde.)

JEDNÁNÍ ČTVRTÉ.

Scena 1.

Cella bratra Lorenza.
Vystoupí Lorenzo a Paris.

Lor. Že ve čtvrtek? – toť příliš krátký čas.
Par. Můj otec Capulet chce tak to mít;
a nechvátám chvat jeho zdržovat.
Lor. Vy říkáte, že dosud nevíte,
jak slečna smýšlí; to je křivá cesta;
to nemám rád.
Par. Bez míry oplakává
smrt Tybaltovu; protož mluvil jsem
jen málo b lásce; neb Venuše
se neusmívá v domě slzavém.
Nuž, otec, vida nebezpečí v tom,
že přílišně se hoři oddává,
v své moudrosti chce sňatek urychlit,
by stavil jejích slzí potopu,
jež o samotě příliš k srdci brána
se v společnosti muže utišit.
Teď znáte toho spěchu příčinu.
Lor. (stranou). Kéž neznal bych, proč zdržovat jej třeba!
(K Parisovi.) Hle, slečna k mojí celle přichází.

Vystoupí Julie.

Par. Toť pravé štěstí, slečno má a choti!
Jul. Muž‘ být, až budu moci být vám chotí.
Par. Tu možnost čtvrtek na jistotu změní.
Jul. Co jisto, bude.
Lor. O tom pochyb není.
Par. Sem k otci přišla jste se vyzpovídat?
Jul. Má odpověď by byla zpověď vám.
Par. Jen rcete mu, že milujete mne.
Jul. Vám vyznám se, že jeho miluji.
Par. A jemu jistě, mne že milujete.
Jul. Tak učiním-li, cennější to bude
to stranou říci, než vám do tváře.
Par. Tvář tvou, má duše, slzy zmučily.
Jul. V tom slzy měly malé vítězství;
neb nevzhledná již byla před nimi.
Par. Tak mluvíš-li, víc ublížila’s jí

než slzy tvoje.
Jul. Není pomluvou,
co pravda jest; a co jsem pověděla,
jsem sama sobě řekla do tváře.
Par. To má je tvář a pomluvila's ji.
Jul. I to můž' být, neb není více má.
Zda, otče duchovní, teď máte kdy? –
neb snad mám přijíti až k nešporám?
Lor. Mám, vážná dcero, pokdy právě teď.
Vy, pane hrabě, račte dovolit,
abychom chvíli sami zůstali.
Par. Bůh uchovej, bych rušil pobožnost!
Budoucí čtvrtek přijdu, Julie,
vás časně zbudit. S bohem do těch čas;
a přijměte to svaté políbení. (Odejde.)
Jul. Ó zamkni dvéře; pak se vyplač se mnou. –
Jest po naději, léku, pomoci!
Lor. Ach, Julie, tvůj zármutek již znám, a div že smyslů mne to nezbaví. Jak slyším, na budoucí čtvrtek máš být provdána za toho hraběte, a ničím se to nedá odročit.
Jul. Můj otče, neříkej, že's doslech' to,
když říc´ ti nelze, jak to překazit.
Tvá moudrost nemůže-li pomoci,
pak nazvi moudrým rozhodnutí mé,
a tento nůž mi pomoc zjedná hned.
Bůh spojil srdce mé s Romeovým,
ty, naše ruce; a než ruka ta,
již ty jsi spečetil Romeově,
by jiné smlouvě dala stvrzení,
neb než by zrádnou vzpourou odpadlo
mé věrné srdce k jinému, ta dýka
i srdce mé i ruku zabije.
A proto z dlouhé zkušenosti své
hned poskytni mi radu; aneb viz,
jak mezi hořem nejvyšším a mnou
mi soudcem bude nůž ten krvavý,
a rozhodne, co moc tvých let a věd
k čestnému konci přivést nemohla.
Mluv, rychle mluv, neb smrt mi bude vděk
když pomoc nepřinese, co jsi řek'.
Lor. Dost, dcero; vidím jakous naději;
však žádá činu zoufalého tak,
jak zoufalo jest to, co zmařit chcem.
Když raději, než vzít si Parise,
máš pevnou vůli sobě život vzít,
snad něco podnikneš, co úmrtí
jest podobno, bys hanbě unikla,
jdouc smrti vstříc, by nestihla tě smrt.

To troufáš-li si, mohu pomoci.
Jul. Ó spíš, než Parisovi ruku dát,
mi poruč, bych se vrhla s cimbuří
té věže tam, neb vyšla na cesty,
kde zloděj číhá; aneb rozkaž mi
dlít s hady; ke řvoucímu medvědu
mne přikovej; neb v noci do kostnice
mne zamkni plné kostí chřestících
a ztuchlých hnátů, lebek bez čelistí;
neb kaž mi ulehnouti v nový hrob
a s umrlcem se ukrýt pod rubáš. –
Vše, o čem slýchajíc jen povídat,
jsem hrůzou třásla se, chci učinit
hned bez úvah a strachu, čistou ženou
bych zůstala jen svému milenci.
Lor. Již dost; jdi domů teď, buď veselá
a k sňatku s. Parisem dej svolení.
Je zítra středa; zítra na večer
hleď sama ulehnout, a nepřipusť,
by chůva s tebou spala v ložnici.
Zde vezmi lahvičku a v postelí
pak vypij tuto překapanou tresť.
V ten mžik proběhne všemi žilami
ti mrazivý a uspávavý proud;
neb žádná tepna neudrží se
v svém chodu obvyklém, – však utuchne.
Ni dech, ni teplo svědčit nebudou,
že’s na živu; tvých rtů a lící růže
na bledošedý popel svadnou hned;
tvých očí okenice zapadnou,
jak smrt když uzamyká žití den;
sval každý, zbaven vlády ohebné,
tak tuhý bude, zkřehlý, studený,
jak po smrti. A v této podobě,
od suchomorné smrti vydlužené,
dlít budeš hodin dva a čtyřicet:
a pak se zbudíš z libého jak snu.
Nuž tedy, až tvůj ženich ráno přijde
tě probudit, ty’s mrtva; a jak u nás
to ve zvyku, v tvém nejkrásnějším šatu
a v otevřené rakvi donesou tě
tam do starobylého sklepení,
kde leží všechen Capuletův rod. –
Než procitneš, Romeo dopisem
zví ode mne, co učinili jsme,
a přijde sem; i budem spolu bdít
nad probuzením tvým; a v tutéž noc

tě odtud do Mantovy odvede.
To hanby hrozící tě uchrání,
když vrtoch nestálý, neb ženský strach
tvou sílu nezvrátí to vykonat.

Jul. Dej sem, dej sem! Ó nemluv o strachu!

Lor. Zde vezmi; jdi, buď silná, šťastna buď
v svém odhodlání. Pošlu s dopisem
hned bratra do Mantovy k tvému choti.

Jul. Láska mne sil! a síla pomoc dá.
Buď s bohem, drahý otče!

(Odejdou.)

Scena 2.

Komnata v domě Capuletově.
Vystoupí Capulet, Hraběnka Capuletova, Chůva a dva Sloužící.

Cap. Ty všechny pozveš, co zde napsáni.

(Odejde První Sloužící.)
Jdi, najmi dvacet řádných kuchařů.

Druhý Slouž. Nepořádného, milostpane, vám nepřivedu. Vyzkouším každého, umí-li si oblíznout prsty.
Cap. A čeho tou zkouškou docílíš?
Druhý Slouž. Inu, milostpane, je to bídný kuchař, který si neumí ani prsty oblíznout; a tedy, kdo si neumí oblíznout prsty, u mne nepochodí.
Cap. Jdi, jenom jdi.

(Odejde Druhý Sloužící.)

Dost nehotovi budem na ten čas. – Má dcera tedy šla k Lorenzovi?
Chůva. Šla, věru šla.
Cap. Snad něco dobrého mnich svede přec s tou rozmazlenou, umíněnou žabou.

Vystoupí Julie.

Chůva. Hle, veselá se vrací od zpovědi.
Cap. Nu, tvrdohlavko, kde se's toulala?
Jul. Kde jsem se naučila želet hříchu,
té neposlušné vzpoury proti vám,
a vašim rozkazům. Hle, svatý mnich
mi uložil, bych tady poklekla
a prosila vás za odpuštění.
A tedy odpusťte mi, prosím vás;
chci na příště jen vás být poslušná.
Cap. Hned vzkažte pro hraběte; sdělte mu to.
Chci, aby svazek ten již zítra ráno byl upoután.
Jul. S mladistvým hrabětem
jsem setkala se u bratra Lorenza
a na jevo mu dala lásku svou,
co slušelo se v mezích skromnosti.
Cap. Nu, to mne těší; dobře tak, již vstaň;
tak má to být Chci vidět hraběte;
již jděte, povídám, a přiveďte ho.
Bůh svědkem, že ten bratr ctihodný
si vděku všeho města zasloužil.
Jul. Zda nechtěla bys, chůvo, se mnou jít

do mého pokoje a pomoci
mi šperky vybrati, jež měla bych
dle tvého mínění vzít na zejtří?
Hrab. Cap. Ne, ne, až ve čtvrtek; je času dost.
Cap. Jdi, chůvo, s ní; jdem zítra do kostela.

(Odejdou Julie a Chůva)

Hrab. Cap. Čas krátký bude k našim přípravám; jeť skoro noc.
Cap. Mlč, popoženu to;
vše bude dobře, za to ručím, ženo.
Jdi k Julii a pomoz jí se strojit;
dnes nejdu spat; jen vše mi ponechte;
chci pro tentokrát hospodyní být.
Hej! – Všichni odešli. – Nuž tedy sám
jdu k hraběti, by připraven byl ráno.
Tak podivně mi lehko u srdce,
co svéhlavá ta holka okrotla.

(Odejdou.).

Scena 3.

Juliina ložnice.
Vystoupí Julie a Chůva.

Jul. Máš pravdu, oblek ten jest nejlepší;
    však, moje milá chůvo, prosím tě,
    noc dnešní nech mne býti samotnu;
    neb mnoho modlení mi potřebí,
    by pohnulo se nebe k úsměvu
    na stav mé duše, jenž, jak sama víš,
    na bludných cestách jest a hříchu pln.

Vystoupí Hraběnka Capuletova.

Hrab. Cap. Jak, v práci? Mohu v něčem pomoci?
Jul. Ne, vzácná máti; vše jsme vybraly,
    co k úboru je zítra potřeba;
    teď račte zůstavit mne samotnu,
    a chůva dnešní noc buď s vámi vzhůru,
    neb vím, že máte plné ruce práce v té kvapné věci.
Hrab. Cap. Dobrou noc; jdi spat a odpočiň si; potřebuješ toho.

(Odejdou Hraběnka Capuletova a Chůva.)

Jul. Mějte se dobře! – to ví jenom Bůh,
    kdy opětně se spolu sejdeme.
    Mdlý, chladný strach mé žíly probíhá,
    jenž skoro mrazí teplo života.
    Zpět zavolám je, by mne potěšily.
    Slyš, chůvo! – Co by tady dělala? –
    ten strašný výjev musím přehrát sama.
    Pojď, lahvičko! –
    Což, kdyby šťáva nepůsobila,
    a musím ráno jiti k oltáři?
    Ne, ne; – ty zmaříš to, zde, dýko, lež! –
    (Položí dýku vedle sebe.)
    A, kdyby jed to byl, jejž zchytrale
    mnich namíchal, mne chtěje usmrtit,
    by tímto sňatkem o čest nepřišel,
    an dříve již s Romeem oddal mne?
    Mám strach, že tomu tak; a přece jen
    zas myslím, že to býti nemůže,
    neb osvědčil se vždy co svatý muž.
    Což jestli, až mne v hrobku položí,
    dřív probudím se, než Romeo přijde

mne vysvobodit? – možnost strašlivá!
Zdaž potom v sklepem‘ se nezalknu,
jež morovými ústy nevdechne
zdravého vzduchu, a tam neumru,
dřív udušena, než Romeo přijde?
A zůstanu-li živa, není-li
to pravdě podobno, že strašlivým
tím smrti obrazem a noci, – hrůzou
těch míst, těch starodávných sklepení,
kde po staletí nakupeny již
jsou kosti všech mých předků pohřbených,
kde skrvácený Tybalt, teprve
v zem položen, v svém hnije rubáši,
kde duchové prý obcházejí v noci, –
ó běda, běda, nestane-li se,
když záhy procitnu v tom hnusném puchu
a skřeku, – jako mandragoru když
rvou ze země a lidi živoucí
to slyšíce až rozum ztrácejí, –
že, procitnu-li dříve, sešílím
jsouc obklopena děsem všech těch hrůz?
A nebudu-li potom v šílenství
si pohrávati s kostmi otců svých,
a zohaveného snad Tybalta
rvát z rubáše, a v této běsnosti
snad hnátem pokrevence jako kyjem
si nevyrazím mozek zoufalý?
Ó hle! – mně jest, jak svého bratrance
bych ducha viděla! – Romea hledá,
jenž naboď jeho tělo na končíř.
Stůj, zadrž,’Tybalte! –Již jdu, Romeo!
a zde ti připíjím. (Klesne na postel za záclony.)

Scena 4.

Síň v domě Capuletově.
Vystoupí Hraběnka Capuletova a Chůva.

Hrab. Cap. Zde klíče, přines více koření.
Chůva. Datle a kdoule chtějí v cukrárně.

Vystoupí Capulet.

Cap. Jen hurtem, hurtem! kohout podruhé
    již zakokrhal; ranní klekání
    již odzvonili; jsou tři hodiny.
    Hled k pečivu, milá Angeliko,
    a nedbej útrat.
Chůva. Jděte, kuchyňko,
    a lehněte si. Na mou milou věru,
    vy se nám ještě zítra rozstůněte,
    tak probděv celou noc.
Cap. Ba ani zdání.
    Jak? – žeť jsem druhdy probděl celou noc
    pro menší věc a nikdy nezastonal.
Hrab. Cap. Ó, bývalť jste svou dobou noční pták;
    teď já však bdím nad bděním takovým.

(Odejdou Hrab. Capuletova a Chůva.)

Cap. Ah, žárlí, žárlí!

Vystoupí tři neb Čtyři Sloužící s rožni, poleny a koši.

    Hej, ty chlapče tam, co neseš?
Prv. Slouž. Věci pro kuchaře, pane; sám nevím co.
Cap. Jen rychle, rychle, rychle.

(Odejde První Sloužící.)

    Ty, brachu, přines sušší polena;
    jdi k Petrovi, on poví ti, kde jsou.
Druhý Slouž. Má hlava pane, dobře rozezná,
    co řádné poleno a poleno;
    a Petra ani volat nemusím.
Cap. Aj, mrštně řečeno; chlap veselá!
    Ty budeš ještě hlavou polen všech.

(Odejde Druhý Sloužící.)

Ba na mou věru, již tu máme den,
a hrabě s hudbou bude tady hned;
tak přislíbil to. (Hudba za scénou.)
Slyším ho, již jde.
Hej, chůvo! ženo! Chůvo, povídám!
Vystoupí Chůva.
Jdi, probuď Julii a ustroj ji;
já zatím pohovořím s Parisem.
Spěš, rychle, rychle, ženich už je zde.
Jen rychle, pravím!

(Odejdou.)

Scena 5.

Juliina ložnice.
Vystoupí Chůva.

Chůva. Hej, slečno, slečinko! – Hej, Julie!
Spí, jako by ji hodil do vody.
Mé děvče, beruško! – tak lenošit!
Hej, srdečko, mé zlato, nevěsto!
Jak? ani hlesu? Spaní takové
už za groš stojí. Jenom vyspěte
se na týden; neb věru, příští noc
pan hrabě Paris na to vyspí se,
by spánek váš byl krátký. Odpusť Bůh
a všichni svatí, jak to zdravě spí!
Však přec ji musím zbudit. Slečno, slečno!
Ať vás jen hrabě v lůžku dopadne,
ten si vás vyburcuje. Nemyslíte?
(Odhrne záclonu.)
Jak, – ustrojena, v šatech! a zas lehla!
Teď už vás musím zbudit. Slečno, slečno!
Óběda! Pomoc, slečinka je mrtva!
Ach nastojte, že jsem se zrodila!
Hej, octa, octa! Pane, milostpaní!

Vystoupí Hraběnka Capuletova.

Hrab. Cap. Jaký to povyk?
Chůva. Přežalostný den!
Hrab. Cap. Co děje se?
Chůva. Hle, hle! – ó hrůzný den!
Hrab. Cap. O běda! – dítě mé, můj živote!
vstaň, oči otevři, sic umru s tebou.
Ach, pomoc, zavolejte o pomoc!

Vystoupí Capulet.

Cap. Toť hanba, že tak dlouho meškáte;
přiveďte Julii; jeť ženich zde.
Chůva. Je mrtva, nebožka, je mrtva, běda!
Hrab. Cap. Ach běda, mrtva, mrtva, mrtva jest
Cap. Ha! chci ji vidět! – Běda! – studená!
krev usedlá a údy ztrnulé;
ty rty již dávno život opustil.
Smrt leží na ní předčasný jak mráz
na nejsličnější polní květině.

Chůva. Ó žalný den!
Hrab. Cap. Ó strastná hodino!
Cap. Smrt, jež ji vzala, chtíc, bych naříkal,
mi jazyk víže, odjímá mi řeč.

Vystoupí Bratr Lorenzo, Paris a Hudebníci.

Lor. Nuž pojďte, pojďte; – zdali nevěsta
již hotova jest jiti k oltáři?
Cap. Jít hotova, však nevrátí se již.
Ó synu, noc před svatebním tvým dnem
smrt spala s ženou tvou. Tam leží ti,
květ, v jejích loktech květu zbavený.
Smrt jest mým zetěm, smrt mým dědicem;
mou dceř si vzala, a já umru též
a vše jí nechám; život, statky, vše
jen smrti náleží.
Par. Tak dlouho-li
jsem prahnul spatřit jitra toho tvář,
a takový mi pohled podává?
Hrab. Cap. Ó kletý, bědný, krutý, mrzký den!
mžik nejtrudnější, jejž kdy viděl čas
na trvalé své pouti klopotné!
Jen jedno dítě, drahé, ubohé,
jen jediné, jen jedno stvoření
mít v světě k útěše a radosti, –
a krutá smrt i to mi vyrvala!
Chůva. Ó běda! žalný, žalný, žalný den!
den nejnešťastnější, den nejkrutější,
jejž kdy jsem na své oči spatřila!
Ó den, ó den, ó den, ó mrzký den!
tak černý den až dosud nespatřen. –
Ó žaluplný, žaluplný den!
Par. Tak zklamán, rozveden, dán křivdě v lup,
tak usouzen a ubit! Ohavná
ty smrti, tebou zrádně oklamán,
tvou krutostí tak zcela zahuben!
Ó lásko, žití! – ne, –jen lásko v smrti!
Cap. Tak zhrzen, zkormoucen a nenáviděn,
tak mučen, zabíjen! Ó neblahá
ty chvíle, proč jsi přišla právě teď
nám vraždit, vraždit naše slavnosti?
Ó dítě, dítě! – duše má, mé dítě!
Jsi mrtva! Běda, mrtvo dítě mé,
a vše má radost s ním jest pohřbena!
Lor. Dost; zastyďte se! – nemať zoufalost
lék v zoufalosti. – Vy a nebe jste

o krásnou dívku tu se dělili;
teď nebe má ji celou, a tím lépe
jest pro dívku. Váš podíl nebylo
vám možno uchovati před smrtí;
svůj nebe chová si pro život věčný.
Ji povýšit jste nad vše přáli si,
vám nebem bylo vznesenu ji vidět,
a nyní pláčete, když vidíte,
jak nad oblaky povznesena jest
tak vysoko, jak sama nebesa?
Ó takou láskou milujete zle
své dítě, padáte-li v šílenství
ji šťastnou vidouce. – Ta nevdala
se šťastně, která vdaná dlouho žije;
však nejlépe se ona provdala,
jež provdána jsouc, mladá umírá.
Jíž tedy slzy osušte a krásné
to tělo rozmarinou ozdobte;
a jak je zvykem, v plné nádheře
ji k chrámu doneste; neb ačkoliv
nás všechny nutká příroda lkát v tichu,
přec její slzy rozumu jsou k smíchu.

Cap. Vše, co jsme hotovili k slavnosti,
se k černému teď smutku obrací;
zvuk hudby změněn v hranu tesklivou,
ples svatebčanů v tryznu pohřební,
oslavné hymny v truchlý žalozpěv,
květ nevěstin ve zdobu mrtvoly,
a všechno zvrátilo se na opak.

Lor. Teď, pane, jděte do své komnaty;
vy, paní, též, vy také, Parisi,
a připravte se, byste provodili
již ku hrobu tu sličnou mrtvolu.
Pro jakýs hřích se nebe chmouří;
jděte, a odporem je více nedrážděte.

(Odejdou Capulet, Hraběnka Capuletova, Paris a bratr Lorenzo.)

Prv. Hud. Ted věru bychom mohli zastrčit své píšťaly a jít.

Chůva. Jen zastrčte,
mé dobré lidičky, jen zastrčte;
vždyť vidíte, že je to prabídné. (Odejde.)

Prv. Hud. (hledí na svůj nástroj). Na mou tě duchu; však se to dá spravit.

Vystoupí Petr.

Petr. Muzikanti, ó muzikanti! zahrajte mi: »Hejsa, srdce! Hejsa, srdce!« Ó, nechcete-li, abych duši

vypustil, zahrajte mi: »Hejsa, srdce!«

Prv. Hud. Proč »Hejsa, srdce«?

Petr. Ó, muzikanti, protože mi moje vlastní srdce hraje písničku: »Mé srdce plné soužení«. Ó, zahrajte mi nějakou veselou dumku, abych se potěšil.

Prv. Hud. My žádnou dumku; teď není čas na hraní.

Petr. Vy tedy nechcete?

Prv. Hud. Nechceme.

Petr. Však vám za to řádně nadělím.

Prv. Hud. Co nám nadělíte?

Petr. Peněz ne, na mou věru, ale na paškál si vás vezmu, vy šumaři.

Prv. Hud. A my ti nezůstaneme nic dlužni, duše lokajská.

Petr. Však vám kordisko té duše lokajské otluku o kotrbu. Já neznám pauz; já vám na-re, na-fa, na-solím. Rozumíte těm notám?

Prv. Hud. Jen pozor, ať se vám tím fa a sol u nás noty nespletou.

Druhý Hud. Prosím vás, zastrčte svůj kord a vystrčte svůj vtip.

Petr. Tedy se mějte před mým vtipem na pozoru. Nařežu vám svým ocelovým vtipem a zastrčím svůj ocelový kord. Odpovězte mi jako muži:

Když srdce raní spáry muk
a těžký smutek mysl kruší,
tu libý hudby stříbrozvuk –
proč »stříbrozvuk«? proč »hudby stříbrozvuk«? – Co tomu říkáte, Šimone Strunko?

Prv. Hud. Inu, pánečku, protože stříbro líbezně zvoní.

Petr. Hezky! – Co říkáte vy, Hugone Skřipko?

Druhý Hud. Já říkám »stříbrozvuk«, protože muzikanti hrajou za stříbro.

Petr. Také hezky! – A co vy, Jakube Kobylko?

Třetí Hud. Já, na mou věru, nevím, co bych řek‘.

Petr. Ó, prosím za odpuštění, jste zpěvák; neumíte mluvit. Řeknu to tedy za vás. Jest to »hudby stříbrozvuk«, protože muzikantům nikdy zlato v kapsách nezvučí.

»Tu libý hudby stříbrozvuk
hned útěchu dá teskné duši.«

(Odejde.)

Prv. Hud. Jaký to ohavný lotr!

Druhý Hud. Na šibenici s Jankem! Pojďte, vejdem tam. Počkáme na smuteční hosti a zůstanem přes oběd.

(Odejdou.)

JEDNÁNÍ PÁTÉ.

Scena 1.

Mantova. – Ulice.
Vystoupí Romeo.

Rom. Lichotné pravdě spánku smím-li věřit,
mé sny mi věští blízkost šťastných zpráv.
Mých prsou vladař sedí lehce dnes
na trůnu svém, a jarost nezvyklá
mne nad zem vznáší myslí veselou
po celý dnešní den. – Mně zdálo se,
že přišla moje choť a nalezla
mne mrtva; – divný sen, jenž mrtvého
nechává přemýšlet; – a taký život
mi do rtů vdechla svými polibky,
že přišed k sobě, byl jsem Caesarem.
Ó, jak jest slastná láska skutečná,
když lásky pouhý stín tak štěstí pln!

Vystoupí Baltazar.

Z Verony zprávy! – Jak, Baltazare,
či od Lorenza psaní neneseš?
Jak daří se mé choti? – zdráv můj otec?
Jak Julii se daří? znov se ptám;
neb v praničem zle býti nemůže,
když jí jest dobře.
Bal. Tedy jest jí dobře,
a v praničem zle býti nemůže;
neb tělo v kryptě Capuletů spí,
duch nesmrtelný žije s anděly.
Já viděl sám do hrobky rodinné
ji klást a hned jsem vsedl na koně,
bych vám to pověděl. Ó, odpusťte,
že zlé ty noviny vám přináším;
však sám jste mi tu službu uložil.
Rom. Nuž tak? – Vám, hvězdy, tedy vzdoruj
Ty víš, kde bydlím, přines inkoust, papír a
najmi koně; večer odjedu.
Bal. Jen, prosím, pane, upokojte se;
jste bled a vyděšen, a pohled váš
cos neblahého věští.
Rom. Mýlíš se;

jen jdi a zařiď, co jsem poručil.
Mnich nesvěřil ti pro mne žádný list?
Bal. Ne, dobrý pane.
Rom. Neškodí; již jdi; ty koně zamluv; hned jsem za tebou.

(Odejde Baltazar.)

Dnes v noci, Julie, spím u tebe.
Leč hledejme si k tomu prostředky. –
Ó, zmare, jak tak rychle vstupuješ
na mysl zoufalců! – Teď vzpomínám
si na lékárníka, – zde bydlí kdes, –
jejž před nedávnem v šatu zedraném,
s převislým obočím jsem pozoroval,
jak bejlí přebírá, hled vychrtlý,
zlým nedostatkem na kosť ohlodán.
A v nuzném skladu želva visela,
vycpaný krokodýl a jiné kůže
ryb netvorných; a kolem v příhradách
žebrácký výběr prázdných krabiček
a baněk zelených a měchýřů,
a ztuchlých semen, zbytky provázků
a staré pokrutiny růžové
pořídku byly na podívanou.
Tu bídu vida, řek‘ jsem k sobě sám:
»Teď kdyby někdo potřeboval jedu,
jejž prodat zakázáno v Mantově
pod trestem smrti, – zde jest ubožák,
jenž prodal by ho.« Tato myšlénka
mi přišla, než jsem potřeboval jed,
a tento chudák musí mi ho dát.
Zde, jak se pamatuji, je ten dům;
že svátek dnes, má žebrák zavřeno.
Hej, lékárníku!

Vystoupí Lékárník.

Lék. Kdo tak hlučně volá?
Rom. Pojď, muži, sem. – Já vidím, že jsi chud.
Zde čtyřicet máš dukátů, a za ně
mi doušek jedu dej; tak prudkou věc,
jež rozptýlí se všemi žilami,
by, kdo ji vezme, žitím unaven,
hned mrtev kles‘, a trup vychrlil dech
tak rázem, jako mžikem vzňatý prach
ze strašných útrob děla vysoptí.
Lék. Tak smrtnou látku mám; řád Mantovský však stíhá smrtí toho, kdo ji prodá.

Rom. Tak nahý jsi a ubožáctví pln
a umřít bojíš se? – Hlad ze tváře,
strast, útisk hledí nouzí s očí tvých,
a žebrota a pohrzení visí
ti na hřbetě; svět není přítel tvůj
ni zákon světa; žádných zákonů
svět nedává, by obohatil tě:
nuž, nebuď chud a poruš zákon, – beř.
Lék. Má chudoba, ne vůle svoluje.
Rom. Tvé chudobě, a ne tvé vůli platím.
Lék. Zde; – v jakékoliv tekutině chcete
to rozpusťte a potom vypijte.
Byť sílu dvaceti jste mužů měl,
hned mrtev padnete.
Rom. Zde tvoje zlato;
pro lidské duše mnohem horší jed,
jenž vraždí víc v tom světě ohavném
než bídná směs, jíž nesmíš prodávat.
Já prodávám ti jedu, ty mně‘ ne.
Buď zdráv a kup si jídla, vykrm se.
Pojď, silice, ne jede! – spřátelíme
se spolu v hrobce, Julie kde dříme.

(Odejdou.)

Scena 2.

Cella bratra Lorenza.
Vystoupí Bratr Jan.

Jan. Ctihodný Františkáne! bratře, slyš!

Vystoupí Bratr Lorenzo.

Lor. To zdá se býti bratra Jana hlas.
Buď vítán z Mantovy; co řek‘ Romeo?
neb napsal-li, co hodlá? – dej mi list.
Jan. Když bratra bosáka jsem hledat šel,
by provodil mne, – z bratří jednoho,
jenž v městě navštěvuje nemocné, –
a našel ho, tu městští dozorci
nás oba v podezření majíce,
že meškali jsme v domě morovém,
za námi dvéře zapečetili
a nechtěli nás propustiti ven;
tak zdržel se můj pospěch do Mantovy.
Lor. Kdo tedy nes‘ můj list Romeovi?
Jan. Já nemohl ho vypravit, – zde jest;
a posla k tobě též jsem nedostal;
tak velice se báli nákazy.
Lor. Věc neblahá! – při naší řeholi!
list nebyl malicherný, leč pln váhy
a předůležitého obsahu.
To zameškání může způsobit
dost neštěstí. Jdi, bratře Jene, jdi
a železný mi sochor opatři
a za mnou do mé celly přines jej.
Jan. Jdu, bratře, jdu a hned jej přinesu.
Lor. Ted k hrobce musím sám, neb do tří hodin
se krásná Julie as probudí
a pokárá mne za to, že Romeo
zvěst nemá o těch zdejších příhodách.
Leč do Mantovy budu znovu psát
a zatím v celle své ji ukryju,
než se Romeo pro ni vrátí sám.
Ó ubohé to tělo, za živa
již s mrtvolami v hrobce spočívá!

(Odejdou.)

Scena 3.

Hřbitov; na něm hrobka Gapuletův.
Vystoupí Paris a jeho Panoš nesa květiny a pochodeň.

Par. Svou pochodeň mi dej a vzdal se, hochu;
ne, – shasni ji, neb nechci viděn být.
Tam pod tis ulehni a přilož ucho
na dutou zem; tak noha nevstoupí
sem na hřbitov, jenž kyprý, nepevný
jest od hrobů, – bys toho nezaslech‘.
A uslyšíš-li něco, zahvízdni
mi na znamení, že se někdo blíží.
Dej kvítí sem; jdi, udělej, co říkám.
Pan. (stranou). Až na mne hrůza jde, tak o samotě
zde na hřbitově stát; však zkusím to. (Odstoupí.)
Par. Na lůžko svatební ti sypu kvítí,
o něžný květe, v prachu, pod kameny;
co noc tě vonnou rosou budu myti,
neb slzami, jež steskem vycezeny.
Tu oběť květů každou noc chci dávat
zde na tvůj hrob a tebe oplakávat.

(Panoš zahvízdne.)

Hoch dává výstrahu, cos blíží se.
Čí kletá noha jde sem v noci tmavé,
by rušila ten obřad lásky pravé?
Jak, s pochodní! – Teď na mžik skryj mne, noci! (Odstoupí.)

Vystoupí Romeo a Baltazar s pochodní, motykou atd.

Rom. Tu motyku mi dej a páčidlo.
Zde vezmi tento list a časně ráno
hleď, bys jej mému otci odevzdal.
Sem pochodeň; a život-li ti milý,
ať uslyšíš, neb vidíš cokoliv,
stůj opodál a neruš mne v mém díle.
Do toho lůžka smrti vstupuji,
bych spatřil tvář své choti; především
však proto, s mrtvého bych prstu sjal
jí drahocenný prsten, kteréhož
mi zapotřebí k věci převážné.
Jdi, vzdal se; kdybys ale zvědavě
chtěl pátrat, co tu dále konat chci,
jak nebe nade mnou, kloub za kloubem

tvé tělo rozsápu a rozmetám
tvé údy po hřbitově hladovém.
Ten čas i záměr můj jsou strašlivý
a lítější a neúprosnější,
než lační tygři, nebo řvoucí moře.
Bal. Již, pane, jdu, a nebudu vás rušit.
Rom. Tak svoje přátelství mi osvědčíš;
zde, vezmi to, a nadál šťastně žij;
buď zdráv, můj milý brachu.
Bal. (stranou). A přece jen se tady schovám kdesi,
neb jeho vzhled i záměry mne děsí.

(Odstoupí.)

Rom. Ty tlamo ohavná, ty jícne smrti,
jenž zhltil drobtu země nejdražší,
tak otvírám tvé shnilé čelisti,
bych na vzdory tě přecpal ještě víc!

(Vypáčí hrobku.)

Par. To je ten zpupný Montek vyhnaný,
jenž zabil bratrance mé nevěsty;
– žal nad tím prý to krásné stvoření
sklál do hrobu; – a tady přichází,
by hanebně i mrtvé potupil.
Však chopím se ho.

(Vystoupí.)

Ustaň v bezbožném
svém díle, zlotřilý ty Monteku!
Což může pomsta dále jít, než smrt?
Stůj, kletý lotře, jsi můj zajatec;
pojď za mnou, poslechni, neb musíš zemřít.
Rom. To věru musím; proto přišel jsem.
Však, dobrý mladý muži, zoufalce
dál nepokoušej, prchni, nech mne být;
těch mrtvých pomni zde, ať zděsí tě.
Hřích nový, – mladý muži, prosím tě, –
mi nehrň na hlavu, můj budě hněv.
Ó jdi! – Bůh svědkem, že tě miluji
víc nežli sebe, neboť na hřbitov
jsem přišel proti sobě ozbrojen.
Jdi, nemeškej, a vypravuj, co živ,
že šílenec ti zde byl milostiv.
Par. Tvé zapřísahání mne odmítám

a zatýkám tě jako zlosyna.
Rom. Ty vyzýváš mne? – tedy pozor, chlapče.

(Šermují.)

Pan. Ó Bože, bijou se! –Jdu hledat stráž!

(Odejde.)

Par. Ó, zabit! (Klesne.) Máš-li milosrdenství, hrob otevři a slož mne k Julii.

(Umře.)

Rom. To učiním. – Dej v tvář si pohlednout.
Aj, hrabě Paris, – strýc Mercutiův!
Co pravil sluha můj, když zbouřená
má duše toho nevšímala si? –
Že Paris měl si vzíti Julii?
Či neřekl to? – či se mi to zdálo?
neb v šílenství se toho domnívám,
jej slyšev o Julii mluviti?
Ó, dej mi ruku, ty, jenž se mnou též
jsi zapsán v knihu trpkých osudů!
V hrob nádherný tě uložím. – Ze v hrob?
Ó ne, to zářící jest kupole,
ty zavražděný june; neboť zde
spí Julie a její krása činí
tu klenbu večeřadlem zářivým,
Zde mrtev lež, jsa mrtvým pochován.

(Položí Parise do hrobky.)

Jak často lidé právě před smrtí
se rozveselili! Jich strážcové
to zovou sledním žití pableskem.
Ó, zdaliž mohu to zde také já
zvát pableskem? – Mé srdce, ženo má!
smrt, která vssála dechu tvého med,
přec moci neměla nad krásou tvou.
Ty nejsi přemožena; prapor krásy
až dosud nachem plá na lících tvých
i rtech, a smrti bledá korouhev
tam nevztyčena. – Tybalte, tam ležíš
v svém krví ubroceném rubáši.
Čím více mohu se ti zavděčit
než tím, že ruka, která přervala
tvé mládí, teď je tomu přetíná,

jenž byl tvůj nepřítel? – Ó, promiň, strýče!
Ach, drahá Julie, proč ještě teď
tak sličná jsi? Či mám se domnívat,
že láskou vzplála netělesná smrt,
a že ten hnusný netvor vyzáblý
v těch tmách tě drží za svou milenku?
Ze strachu před tím s tebou zůstanu,
a z toho tmavé noci paláce
již nikdy neodejdu; ano, zde
chci potrvati s červy, kteří jsou
tvé komorné; zde stánek rozbiju
věčného pokoje, a setřesu
hvězd nepříznivých jařmo s toho těla,
jež světem znaveno. – Ó naposled
vy, oči, pohleďte! ty, náruči,
se k poslednímu rozpni objetí,
a vy, ó brány dechu, vtiskněte
svou právní pečeť tímto políbením
na věčnou smlouvu smrti hamižné!
Pojď, hořký druhu, pojď, ty trpký vůdce!
ty zoufající lodivode, pojď,
a rázem vžeň na skály tříštící
tu mdlou a mořem uondanou loď.
Zde lásce mé! (Pije.) – Ó nelhal's, lékárníku,
tvůj nápoj věru rychle působí. –
A tak s tím políbením umírám. (Zemře.)

Vystoupí na druhé straně hřbitova Bratr Lorenzo se svítilnou, páčidlem a rýčem.

Lor. Spěj ku pomoci, svatý Františku!
Ach, kolikrát v té tmě mé staré nohy
již přes ty hroby klopýtly! – Kdo tam?
Bal. Přítel a někdo, jenž vás dobře zná.
Lor. Bůh žehnej ti! – Rci, dobrý příteli,
jaká to pochodeň, jež plýtvá světlem
tam červům jen a lebkám bezokým?
Jak soudím, hoří v hrobce Capuletův?
Bal. Tak jest, velebný otče, a můj pán je tam, jejž máte rád.
Lor. Kdo to?
Bal. Romeo.
Lor. Jak dlouho mešká tam?
Bal. Půl hodiny.
Lor. Pojď se mnou do sklepení.
Bal. Netroufám si.
Můj pán má za to, že jsem odešel
a strašlivě mi smrtí pohrozil,
zde kdybych zůstal, stopuje co dělá.

Lor. Nuž zůstaň; půjdu sám. Jde na mne strach.
Ó věcí neblahých se obávám!
Bal. Zde pod tisem jak spal jsem, zdálo se mi,
že pán můj s někým se tu potýká,
a že můj pán ho usmrtil.
Lor. Romeo! –

(Jde dále.)

Ach běda, běda! –jaká krev to třísní
vchod hrobky kamenný? – Co znamenají
ty zkrvavené meče bez pánů,
jež leží zbroceny v těch místech míru?

(Vejde do hrobky.)

Romeo! – Zsinalý? – Kdo dál?– též Paris?
A zbrocen krví? – Jaká nešťastná
to chvíle zavinila žalostnou
tu příhodu! – Hle, slečna pohnula se. (Julie procitne.)
Jul. Ó mnichu, těšiteli! – Kde můj choť?
Mám dobře v paměti, kde as mám být,
a tady jsem. – Kde jest můj choť Romeo?

(Hluk za scenou.)

Lor. Hluk nějaký se blíží. – Dcero, pryč
zde z toho doupěte, kde vládne smrt
a mor a spaní nepřirozené.
Moc vyšší, jíž se nelze protivit,
nám překazila naše záměry.
Tvůj manžel po tvém boku leží mrtev
a Paris také. – Pojď, – kdes útulek
ti zjednám v svatých panen řeholi.
Nic nevyptávej se; stráž přichází.
Již pojď, již pojď, má dobrá Julie;
já netroufám si déle zůstati.
Jul. Jdi jenom sám; já odtud nevyjdu.

(Odejde bratr Lorenzo.)

Co jest to? – Číše v ruce milené?
Jed, vidím, byl mu koncem předčasným.
Ó, nesrdečný! dopil’s vše a jedné
mi nezanechal družné krůpěje,
by pomohla mi za tebou? – Ó slíbám
tvé rty; snad na nich ještě visí jed,

a usmrtí mne silou léčivou.

(Líbá jej.)

Tvé rty jsou teplé.
Prv. Stráž (za scenou). Napřed, hochu! – Kudy?
Jul. Aj, povyk? Tedy zkrátka skončím to.
Ó blahá dýko!
(Chopí se dýky Romeovy.)
Zde je pochva tvá;
(probodne se)
tam rezavěj si; a mne umřít nech.

(Klesne na tělo Romeovo a zemře.)
Vystoupí Stráž s Panošem Parisovým.

Pan. Zde jest to; – tam, kde hoří pochodeň.
Prv. Stráž. Zem plna krve; hřbitov prohledejte
z vás někteří, a koho najdete,
hned zatkněte. Toť pohled žalostný!
Zde hrabě zabit; tady Julie
zas krvácí; a teplá, jak by byla
před malou chvílí teprv skonala,
ač po dva dni už leží pohřbena.
Hned jeden oznamte to knížeti
a jiný chvátej ke Capuletům;
vy zbuďte Monteky, a druzí ať
vše prohledají. – Půdu vidíme,
kde leží vše ty zjevy bolestné,
však pravou půdu všech těch žalných běd
jen bližším pátráním lze objevit.

Vrátí se někteří Strážnici s Baltazarem.

Druhý Stráž. Zde jest Romeův sluha; dopaden byl na hřbitově.
Prv. Stráž. Dobře střežen buď, než přijde kníže.
o Juliině smrti, načež on
sem tryskem přijel do města, k té hrobce.
To psaní, poručil, bych časně ráno
dal jeho otci; jda pak do krypty
mi smrtí pohrozil, když neodejdu
a nenechám jej v hrobce samotná.
Kníže. Dej mi to psaní; prohlédnu si je.
Kde panoš hraběte, jenž přived‘ stráž?
Co, hochu, dělal zde tvůj velitel?
Pan. On přišel s kvítím, hrobku obsypat
své nevěsty; a potom kázal mi,

bych podál stál, a tak jsem učinil.
V tom přišel někdo se světlem a chtěl
hrob otevřít, a pán můj tasil naň.
A tu jsem odběh‘ stráže zavolat.

Kníže. List potvrzuje vše, co dobrý mnich
nám vypověděl, – jejich lásky běh
a zvěst o její smrti. Zde pak píše,
že od chudého lékárníka jed
si opatřil a do té krypty sem
se odebral, by sám se usmrtil
a odpočíval podle Julie.
Kde jsou ti nepřátelé? – Capulete
i Monteku! hle, jakou metlou zde
jest potrestána vaše nenávist!
neb nebe našlo cestu, jak by láskou
vše, co jest vaše radost, ubilo.
A já, jenž vašim sporům hověl též,
dva pokrevné jsem ztratil. – Trest stih‘ všechny.

Cap. Ó bratře Monteku, podej mi ruku;
toť veškerý jest podíl dcery mé
po jejím choti; více nežádám.

Mont. Však víc ti mohu dát; z ryzího zlata
jí sochu postavím a dokavad
Verona bude známa jménem svým,
v ní pomník nebude tak vzácné ceny
jak věrné Julii mnou postavený.

Cap. Pomník Romeův též buď nad vše dražší;
tak ležte žertvy nenávisti naší.

Kníže. Klid zasmušilý přináší to ráno,
a slunce žalem nechce hlavu vznést;
víc později bud o tom rokováno;
těm promine se, jiné stihne trest.
Však sudby žalnější svět nevzpomíná,
než jest Romeova a Juliina.

(Odejdou.)

William Shakespeare
Romeo a Julie

Vydala **Městská knihovna v Praze**
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. vydání
Verze 1.0 z 26. 02. 2011